

การดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

ประภาพร ชันติสมบูรณ์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตุลาคม 2547

ISBN 974-9808-65-7

การดำเนินธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

ประกาศร ชันติสมบูรณั

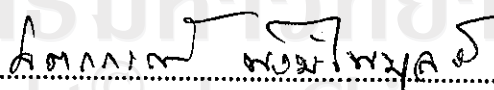
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ชูศรี เท็ยศิริเพชร

.....กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนินทร์ สิงห์รุ่งเรือง

.....กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตรภรณ์ พงษ์ไพบูลย์

2 ตุลาคม 2547

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการค้าดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงครามฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ชูศรี เที้ยศิริเพชร ประธานกรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนินทร์ สิงห์รุ่งเรือง อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่เริ่มการศึกษาหัวข้อการค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนจบเป็นอย่างดี จนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตรารมณ์ พงษ์ไพบูลย์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการ ตรวจสอบการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณแม่ สามี พี่และน้องของผู้ศึกษาที่ให้โอกาสและเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณท่านผู้ประกอบการธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาให้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ (สำหรับผู้บริหาร) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจทุกๆ อย่าง

สุดท้ายนี้ หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยมา ณ ที่นี้ และผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าแบบอิสระนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ประภาพร ชันติสมบูรณ์

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้เขียน นางสาวประภาพร ชันติสมบูรณ์

ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ชูศรี เที้ยศิริเพชร ประธานกรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชรินทร์ สิงห์รุ่งเรือง กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชากรผู้ประกอบการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 4 กิจการ

ลักษณะการดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวโดยทั่วไป เป็นการผลิตที่ใช้มะพร้าวตากแห้งเป็นวัตถุดิบ เข้าสู่กระบวนการผลิตโดยการอบด้วยความร้อนแล้วบดและรีดน้ำมันจากเนื้อมะพร้าวแห้งด้วยเครื่องหีบน้ำมัน แยกเนื้อออกจากน้ำมัน กรองให้สะอาด แล้วนำไปบรรจุทุกชั้นรอรอการขายโดยผ่านตัวแทนจำหน่าย น้ำมันมะพร้าวที่ผลิตได้จะเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมอีกหลายชนิด อาทิเช่น น้ำมันพืช สบู่ เป็นต้น

ผลการศึกษาการดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงครามพบว่า ส่วนใหญ่กิจการจดทะเบียนในรูปแบบบุคคลธรรมดา มีเพียง 1 กิจการที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียน 1.0 ล้านบาทขึ้นไป ผู้ถือหุ้นเป็นกลุ่มเครือญาติของเจ้าของกิจการ มีการบริหารแบบครอบครัว มีคนงานระหว่าง 10-60 คน ผู้บริหารกิจการ เจ้าของกิจการ และหุ้นส่วนกิจการมีการศึกษาระดับปริญญาตรี

ด้านการจัดการทั่วไป การดำเนินกิจการธุรกิจน้ำมันมะพร้าวส่วนใหญ่เริ่มต้นจากการทำธุรกิจอื่นที่เกี่ยวกับพืชผลการเกษตรประเภทผลิตภัณฑ์มะพร้าวมาก่อน และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อมาจนเป็นการผลิตน้ำมันมะพร้าว มีการจัดตั้งธุรกิจมาก่อนตั้งแต่รุ่นบิดา ต่อมารุ่นลูกมาช่วยดำเนินธุรกิจสืบทอดจนถึงปัจจุบัน ในด้านการวางแผนทั่วไป กิจการส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผน เป็นการดำเนินธุรกิจโดยแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น

ในด้านการจัดองค์การ กิจการมีการจัดแบ่งหน้าที่ตามโครงสร้าง การคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน ส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นโดยพิจารณาจากความชำนาญ ประสบการณ์ และความซื่อสัตย์ ค่าตอบแทนพิจารณาตามอัตราแรงงานขั้นต่ำตามกฎหมาย การควบคุมและประเมินผลผู้บริหารเจ้าของกิจการเป็นผู้ดำเนินการ

ด้านการจัดการผลิต การวางแผนการผลิตจะเป็นระยะสั้น 1-3 ปีเพื่อผลิตปริมาณสินค้าตามกำลังการผลิตของเครื่องจักร และวัตถุดิบที่จัดซื้อมาได้ ส่วนใหญ่เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตเป็นรุ่นเก่าและไม่ทันสมัยต้องอาศัยแรงงานคน กระบวนการผลิตใช้เทคโนโลยีแบบง่ายๆ กระบวนการผลิตเป็นไปตามขั้นตอนไม่สลับซับซ้อน

ด้านการจัดการทางการตลาด การกระจายสินค้าจะจำหน่ายโดยผ่านตัวแทนผู้รับซื้อ และบริษัทผู้รับซื้อโดยตรงซึ่งเป็นลูกค้าประจำ การซื้อขายจะใช้วิธีตรวจสอบราคาเป็นรายวันจากตัวแทน และบริษัทผู้รับซื้อ และพิจารณาขายให้กับบริษัทที่ให้ราคาที่ดีกว่า การส่งเสริมการตลาดไม่มี เนื่องจากน้ำมันดิบเป็นวัตถุดิบเพื่อแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่ผู้บริโภคอีกทอดหนึ่ง

ด้านการจัดการการเงินและการบัญชี กิจการส่วนใหญ่มีการบันทึกบัญชีแบบง่าย แหล่งเงินทุนที่ได้มาของกิจการมาจากเงินทุนของเจ้าของกิจการเองและการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนจะเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงาน ได้แก่ การบำรุงรักษาเครื่องจักร การจัดซื้อวัตถุดิบ และค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ กิจการมีกำไรก่อนหักภาษีอยู่ประมาณร้อยละ 10 ของยอดขาย

Independent Study Title The Business Operation of Coconut Oil Production in
Samut Songkhram Province

Author Miss Prapaporn Khantisomboon

Degree Master of Business Administration

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Chusri Taesiriphet Chairperson

Asst. Prof. Chanin Singrungruang Member

ABSTRACT

The objective of this independent study was to study the operation of coconut-palm oil business in Samut Songkram Province. Data were collected by in-depth interview with 4 coconut-palm oil business owners in Samut Songkram province.

In general, the coconut-palm oil business used sun-dried coconut meat as raw material. The process started with heat drying in the oven followed by grinding and pressing coconut meat by oil-extracting machine to separate the coconut meat from its oil. The oil product was kept in containers and sold through the sale-representative agents because the coconut-palm oil is the raw materials for many others manufactured products such as vegetable oil, soaps, and skin care products.

From this study, it was found that most of the businesses were registered in the form of personal firm and only one as a corporate firm. The registered capital started from 1 million Baht and over. Most business shareholders were from family members, the businesses were operated as family-

business. Most of the businesses employed 10 to 60 workers in the factories. The owners and their partners posed bachelor degree education background.

In term of general management, most businesses started from producing a variety of products relating coconut-palm and developed to be coconut-palm oil later on. All family-own business had originated since former generation and had continued to their successor generation. There was no planning on their business and problem solving was made in daily basis.

Organization was mostly set up according to work duty. Employees were selected from local people and were considered base on past experience, and working skill. Remuneration was paid according to labor law. The owners controlled, managed and evaluated employees and also all business activities.

For production management, production planning was done in short-term, 1-3 years, in order to run the production base on machines capacity and availability of raw materials. Simple technology and procedures were employed for the production processes.

For marketing management, products were directly distributed and delivered by distributing agents; pricing was set up daily base on the information from the distributing agent. Most producers checked price daily and sold their products to the agents who offered the best price. There was no marketing promotion to customer since the coconut-palm oil was intermediate product that used as raw materials for further processing of other products.

For financial and accounting management, financial data were recorded only in simple form. Sources of fund were mostly from owners and bank loan. Fund was used for operations expenses such as machine maintenance and buying of raw materials. Average net-profit before tax was approximately 10 percent of the total sale.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	5
1. แนวคิดด้านการจัดการ	5
2. แนวคิดด้านการผลิต	7
3. แนวคิดด้านการตลาด	8
4. แนวคิดด้านการเงิน	9
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	
ขอบเขตการศึกษา	12
วิธีการศึกษา	12
การรายงานข้อมูล	12
การรายงานผลการศึกษา	13
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ลักษณะการดำเนินงานทั่วไปของธุรกิจน้ำมันมะพร้าว	14
ลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม	21

ณ

สารบัญ

	หน้า
1. การดำเนินงานของกิจการที่ 1	21
2. การดำเนินงานของกิจการที่ 2	24
3. การดำเนินงานของกิจการที่ 3	27
4. การดำเนินงานของกิจการที่ 4	27
5. สรุปภาพรวมการดำเนินงานของ 4 กิจการ	30
บทที่ 5	
สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	34
อภิปรายผล	37
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขออนุญาตการสัมภาษณ์	45
โครงสร้างคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก	46
ภาคผนวก ข ตารางรายชื่อกิจการที่ดำเนินธุรกิจผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัด สมุทรสงคราม	47
ประวัติผู้เขียน	48

ญ

สารบัญตาราง

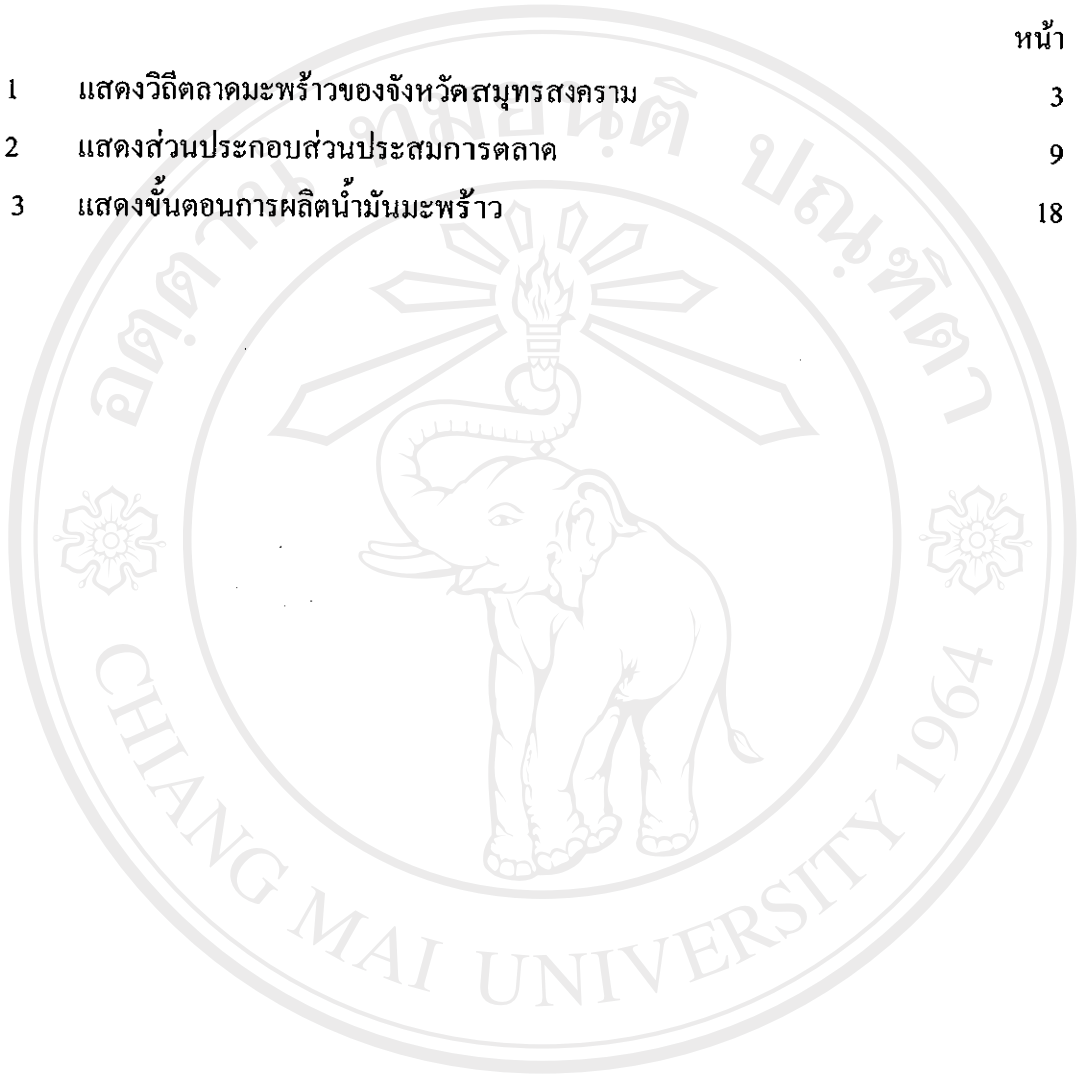
	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ปริมาณผลผลิต และมูลค่าของมะพร้าวผล ปี 2541 - 2545	2
ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลจำนวน โรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าวทั่วทุกภาคในประเทศไทย	14
ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลขนาดกิจการ การจดทะเบียน และรายได้ยอดขายของกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม	15
ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลผลผลิตและราคาของมะพร้าวผล ประเด็นกันยายน 2547	16

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ฉ

สารบัญภาพ

		หน้า
รูปภาพที่ 1	แสดงวิถีตลาดมะพร้าวของจังหวัดสมุทรสงคราม	3
รูปภาพที่ 2	แสดงส่วนประกอบส่วนประสมการตลาด	9
รูปภาพที่ 3	แสดงขั้นตอนการผลิตน้ำมันมะพร้าว	18

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในยุคปัจจุบันการพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในท้องถิ่นเป็นปัจจัยการผลิต เป็นการเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของผลผลิตทางการเกษตร ทรัพยากรของชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น น้ำมันมะพร้าวเป็นอุตสาหกรรมที่เกิดจากกรรมวิธีการผลิตโดยมีวัตถุดิบคือ มะพร้าวผล ที่นิยมปลูกอย่างแพร่หลายในภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวผล จะนำส่วนของมะพร้าวผลมาผ่าและตากแห้ง จำหน่ายในรูปของเนื้อมะพร้าวตากแห้ง ผิวมะพร้าวแห้ง หรือ กากมะพร้าวแห้ง เป็นวัตถุดิบส่งโรงงานสกัดน้ำมันมะพร้าวต่อไป

จังหวัดสมุทรสงคราม จากข้อมูลปี พ.ศ. 2545 มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 260,442 ไร่ มีพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชของจังหวัด ประมาณ 181,410 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.65 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าว ลิ้นจี่ ส้มโอ มะม่วง กล้วยน้ำว้า ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 60.89 ของพื้นที่ปลูกพืช มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญที่มีมูลค่าสำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากเป็นจังหวัดชายทะเลที่มีสภาพดิน และ สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การปลูกมะพร้าว การทำสวนมะพร้าวแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ มะพร้าวผล มะพร้าวตาล และมะพร้าวอ่อน มะพร้าวผลเป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญในการผลิตน้ำมันมะพร้าว

แหล่งเพาะปลูกมะพร้าวผลที่สำคัญจะอยู่ในเขตอำเภออัมพวา ในปี 2545 มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวผลรวมทั้งสิ้น 53,009 ไร่ ได้ผลผลิตรวมประมาณ 56.81 ล้านผล คิดเป็นมูลค่า 130.67 ล้านบาท โดยทั่วไปมะพร้าวผลจะให้ผลผลิตมากในช่วงเดือน พฤษภาคม- สิงหาคม ของทุกปี โดยจะให้ผลผลิตมากกว่าในช่วงอื่น ๆ ประมาณ 40-50 % หลังจากนั้นมะพร้าวจะให้ผลผลิตน้อยราวเดือน ธันวาคม - มกราคม ข้อมูลพื้นที่ปลูกมะพร้าวผล ปริมาณผลผลิต และมูลค่าของ ผลผลิต ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ปริมาณผลผลิต และมูลค่าของมะพร้าวผล ปี 2541-2545

ปีการผลิต	พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	ปริมาณผลผลิต(ผล)	มูลค่า (บาท)
2541	48,187	37,248,551	158,306,342
2542	48,082	48,514,738	298,850,786
2543	47,782	43,504,224,	86,138,364
2544	48,640	53,932,032	100,852,899
2545	53,009	56,815,000	130,674,500

ที่มา: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม

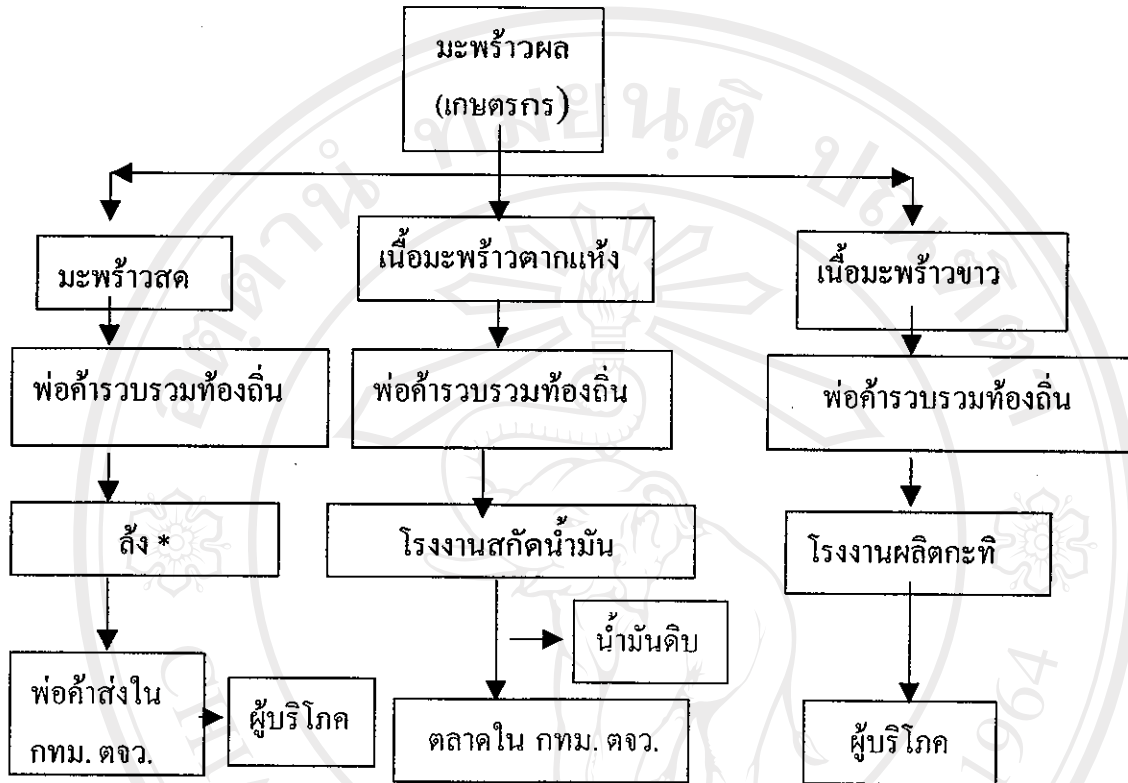
ภาวะการค้าการตลาด

1. ลักษณะการซื้อขาย สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ คือ เกษตรกรจังหวัดสมุทรสงครามจะขายผลผลิตในรูปมะพร้าวผลเป็นส่วนใหญ่ โดยคัดแยกขนาดเป็นขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ถ้าหากเป็นมะพร้าวผลใหญ่ ชาวสวนจะขายมะพร้าวให้พ่อค้ารวบรวมในระดับท้องถิ่น เพื่อนำไปจำหน่ายให้ล้งอีกต่อหนึ่ง โดยล้งจะจำหน่ายมะพร้าวส่วนหนึ่งให้กับพ่อค้าส่งในตลาดกรุงเทพฯ และตลาดต่างจังหวัด อีกส่วนหนึ่งจะขายปลีกให้กับผู้บริโภค หากเป็นมะพร้าวขนาดเล็กซึ่งขายไม่ได้ราคา ชาวสวนจะนำมาผ่าและตาก จำหน่ายในรูปของเนื้อมะพร้าวตากแห้งผ่านพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น เพื่อจำหน่ายให้กับล้งมะพร้าวอีกต่อหนึ่ง และจำหน่ายในรูปของเนื้อมะพร้าวขาว โดยผู้รวบรวมท้องถิ่นจะส่งให้กับ โรงงานผลิตกะทิสำเร็จรูป และโรงงานผลิตนมข้นหวานในกรุงเทพฯ ต่อไป

2. วิธีการตลาด ตลาดมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนใหญ่จะเป็นตลาดท้องถิ่น พ่อค้าในพื้นที่จะเป็นผู้รวบรวม หรือผู้รับซื้อจากเกษตรกรรายย่อย ซึ่งขายคราวละไม่มาก ส่วนพ่อค้าจากจังหวัดอื่นเข้ามาซื้อน้อยเพราะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย

เกษตรกรในจังหวัดสมุทรสงครามที่ปลูกมะพร้าวผล จะขายผลผลิต ซึ่งมีวิถีตลาดดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงวิถีตลาดมะพร้าวของจังหวัดสมุทรสงคราม

* ตั้ง หมายถึง พ่อค้ามะพร้าวรายใหญ่ในท้องถิ่นที่มีโรงเก็บมะพร้าวได้จำนวนมาก

การดำเนินงานการผลิตน้ำมันมะพร้าวในรูปแบบน้ำมันดิบจากมะพร้าวผล เป็นช่องทางและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการที่เกษตรกรนำมะพร้าวผลมาผ่าซีก และนำเนื้อมะพร้าวตากแดดให้แห้งจำหน่ายในรูปของมะพร้าวตากแห้งให้กับ โรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าว เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินการของผู้ผลิต กรรมวิธีการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การหาแหล่งตลาด มีการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากรูปน้ำมันดิบ ให้อยู่ในรูปของน้ำมันสำหรับการบริโภค น้ำมันไบโอดีเซล และผลิตภัณฑ์คอสเมติกอื่น ๆ เป็นการสร้างรากฐานวิธีการดำเนินธุรกิจแบบใหม่หรือต้นแบบของธุรกิจแบบใหม่ที่ทำให้มีรายได้ และมีผลกำไรเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง ซึ่งในการพัฒนาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ การผลิตน้ำมันมะพร้าวในที่มีการดำเนินงานในปัจจุบัน และจังหวัดสมุทรสงครามเป็นแหล่งที่มีการปลูกมะพร้าวผลที่มีจำนวนมากใช้เป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตน้ำมันมะพร้าว น้ำมันมะพร้าวเป็นวัตถุดิบที่สำคัญตัวหนึ่งซึ่งนำมาใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตน้ำมันไบโอดีเซล เป็นแหล่งพลังงานทดแทนน้ำมันดีเซลนับวันจะมีราคาแพงขึ้นและค่อยหมดไป ดังนั้นในธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวให้ได้ปริมาณและคุณภาพที่

เหมาะสมและต้นทุนต่ำนับว่ามีความสำคัญ ในการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึง ต้องการศึกษาดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวให้มีประสิทธิภาพในการจัดการและเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัด สมุทรสงคราม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินการของธุรกิจน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของธุรกิจน้ำมันมะพร้าว
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาดำเนินธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวต่อไป

นิยามศัพท์

การดำเนินงาน หมายถึง การประกอบกิจการของธุรกิจ ด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน

ธุรกิจน้ำมันมะพร้าว หมายถึง ธุรกิจที่ดำเนินการผลิตน้ำมันมะพร้าวเป็นสินค้า

การผลิตน้ำมันมะพร้าว หมายถึง การแปรรูปวัตถุดิบมะพร้าวตากแห้งโดยผ่านกรรมวิธีตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตคือน้ำมันมะพร้าว

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา การดำเนินธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวใน จังหวัดสมุทรสงคราม มีแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการศึกษาครั้งนี้ แนวคิดการดำเนินธุรกิจประกอบด้วย

แนวคิดด้านการจัดการ

แนวคิดด้านการผลิต

แนวคิดด้านการตลาด

แนวคิดด้านการเงิน

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดด้านการจัดการ

ซีรวิธรรม เสรีรัตน์ และคณะ (2545) ได้ให้ แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของการบริหารจัดการ (Functions of Management) หรือกระบวนการของการบริหารจัดการ (Management Process) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและประสานกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การเป็นหน้าที่พื้นฐาน ประกอบไปด้วย

1.1 การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาถึงวิธีการที่ควรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น การวางแผนประกอบด้วย

1.1.1 การดำเนินการตรวจสอบตัวเอง เพื่อกำหนด สถานภาพในปัจจุบัน ขององค์การ

1.1.2 การสำรวจสภาพแวดล้อม

1.1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์

1.1.4 การพยากรณ์สถานการณ์ในอนาคต

1.1.5 การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร

1.1.6 การประเมินแนวทางปฏิบัติงานที่วางไว้

1.1.7 การทบทวนปรับแผนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

1.1.8 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการวางแผนเป็นไปอย่างทั่วถึง

1.2 การจัดองค์การ (Organization)

เป็นขั้นตอนในการจัดบุคคลและทรัพยากรที่ใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการทำงานนั้น หรือเป็นการจัดแบ่งงานและจัดสรรทรัพยากรสำหรับงานเพื่อให้งานเหล่านั้นสำเร็จการจัดองค์การประกอบไปด้วย

- 1.2.1 การระบุและอธิบายงานที่จะถูกนำไปดำเนินการ
- 1.2.2 การกระจายงานออกเป็นหน้าที่
- 1.2.3 การรวบรวมหน้าที่ต่างๆ เข้าเป็นตำแหน่งงาน
- 1.2.4 การอธิบายสิ่งที่จำเป็นหรือความต้องการของตำแหน่งงาน
- 1.2.5 การรวบรวมตำแหน่งงานต่างๆ เป็นหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมและสามารถบริหารจัดการได้
- 1.2.6 การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่
- 1.2.7 การทบทวนและปรับโครงสร้างขององค์การ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด
- 1.2.8 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดองค์การเป็นไปอย่างทั่วถึง
- 1.2.9 การกำหนดความจำเป็นของทรัพยากรมนุษย์
- 1.2.10 การสรรหาผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ
- 1.2.11 การคัดเลือกจากบุคคลที่สรรหามา
- 1.2.12 การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่างๆ
- 1.2.13 การทบทวนและปรับคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรมนุษย์ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด
- 1.2.14 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดคนเข้าทำงานเป็นไปอย่างทั่วถึง

1.3 การนำ (Leading) เป็นขั้นตอนในการกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น และชักนำความพยายามของพนักงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการใช้ความพยายามของผู้จัดการที่จะกระตุ้นให้พนักงานมีศักยภาพในการทำงานสูง ดังนั้น การนำ (Leading) จะช่วยให้งานบรรลุผลสำเร็จ เสริมสร้างขวัญ และใจใฝ่ผู้ได้บังคับบัญชา การนำประกอบด้วย

- 1.3.1 การติดต่อสื่อสารและอธิบายวัตถุประสงค์ให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้ทราบ การมอบหมายมาตรฐานของการปฏิบัติงานต่าง ๆ
- 1.3.2 การให้คำแนะนำ และ คำปรึกษาแก่ผู้ได้บังคับบัญชาให้สอดคล้องกับ

มาตรฐานของการปฏิบัติงาน

- 1.3.3 การให้รางวัลแก่ผู้ได้บังคับบัญชาบนพื้นฐานของผลการปฏิบัติงาน
- 1.3.4 การยกย่องสรรเสริญและการดำเนินคดีอย่างยุติธรรม และ ถูกต้องเหมาะสม
- 1.3.5 การจัดหาสภาพแวดล้อมมากระตุ้นการจูงใจ โดยการติดต่อสื่อสาร เพื่อสำรวจความต้องการและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง
- 1.3.6 การทบทวนและปรับวิธีการของภาวะความเป็นผู้นำ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด
- 1.3.7 การติดต่อสื่อสารโดยทั่วไปทุกแห่งในกระบวนการของภาวะความเป็นผู้นำ

1.4 การควบคุม (Controlling) เป็นการติดตามผลการทำงาน และแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่ย่ำแย่ หรือ เป็นขั้นตอนของการวัดผลการทำงาน และ ดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการ การควบคุมประกอบด้วย

- 1.4.1 การกำหนดมาตรฐาน
- 1.4.2 การเปรียบเทียบและติดตามผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน
- 1.4.3 การแก้ไขความบกพร่อง
- 1.4.4 การทบทวนและปรับวิธีการควบคุมเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด
- 1.4.5 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการควบคุมเป็นไปอย่างทั่วถึง

เทคนิคในการควบคุม

การควบคุมด้านคุณภาพเป็นการควบคุมเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสินค้าและบริการที่ผลิตได้ตรงกับความต้องการ

การควบคุมด้านปริมาณ เป็นการวัดเชิงปริมาณ

การควบคุมด้านค่าใช้จ่าย เป็นการจัดทำงบประมาณล่วงหน้า

การควบคุมด้านเวลา เป็นการควบคุมให้ผลงานต่างๆเสร็จตามเวลาที่กำหนด

2. แนวคิดด้านการผลิต

ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ วัตถุดิบ การควบคุมการผลิต และคุณภาพการผลิต

(Ragd,Louis J,1968)

วัตถุดิบ (Raw Materials) เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการและการผลิตสินค้าที่ผู้บริหารในทุกองค์การต้องให้ความสำคัญ โดยที่หลายธุรกิจมีต้นทุนค่าวัตถุดิบและการจัดหาวิธีการ

อื่นรวมกันในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับยอดขายซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญของต้นทุนการดำเนินงาน ผู้บริหารจัดระบบบริหารวัตถุดิบอย่างมีประสิทธิภาพย่อมสามารถควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานได้

การควบคุมการผลิต (Controlling) หมายถึงการติดตาม ตรวจสอบประเมินการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่ ตลอดจนการดำเนินแก้ไขข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่ต้องการ

คุณภาพการผลิต (Quality) คุณภาพของสินค้าและบริการ ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ธุรกิจ ผู้บริหารต้องตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพทั้งด้านนโยบายและวิธีการดำเนินงานโดยพิจารณาถึงความต้องการของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

3. แนวคิดด้านการตลาด

แนวความคิด เกี่ยวกับ ส่วนประสมทางการตลาดบริการของ Philip Kotler (อดุลย์ จาตุรงค์กุล. 2543) ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย(Place) และการส่งเสริมการตลาด(Promotion) ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

ผลิตภัณฑ์(Product) คือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่น่าเสนอแก่ตลาดเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าและต้องสร้างคุณค่า(Value) ให้เกิดขึ้น

ราคา (Price) คือส่วนหนึ่งของต้นทุนทั้งหมดที่ลูกค้าต้องจ่าย ในการแลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการรวมถึงเวลา ความพยายามในการใช้ความคิดและก่อพฤติกรรม ซึ่งจะต้องจ่ายพร้อมราคาสินค้าที่เป็นตัวเงิน ราคามีบทบาทที่สำคัญในส่วนผสมการตลาด มีอิทธิพลในการกำหนดว่าลูกค้าจะซื้อผลิตภัณฑ์หรือไม่และราคามีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรจากการตลาดผลิตภัณฑ์ การที่ราคาเปลี่ยนแปลงแม้เพียงเล็กน้อยก็กระทบกำไรเป็นอย่างมาก ในการกำหนดราคาจะต้องมีการพิจารณา ทั้งลักษณะของการแข่งขันในตลาดเป้าหมายและปฏิกิริยาของลูกค้าต่อราคาที่แตกต่างกัน วิธีการที่เกี่ยวข้องในการกำหนดส่วนเพิ่ม ส่วนลด และเงื่อนไขการขายจะต้องพิจารณาในการกำหนดราคาให้ถูกต้อง

ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) เป็นกระบวนการทำงานที่ทำให้สินค้าหรือบริการไปสู่ตลาด เพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าหรือบริการตามที่ต้องการ โดยปกติการเคลื่อนตัวของสินค้าและบริการจะไม่ดำเนินไปได้ด้วยตัวเองแต่จะขึ้นอยู่กับช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีกิจกรรมทางการตลาดต่างๆ มากมาย จากคนกลาง (Middle Men) หลายฝ่ายด้วยกัน คนกลางเป็นช่องทางการจัดจำหน่ายซึ่งนักการตลาดต้องเกี่ยวข้องกับอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นการสื่อสารการตลาดที่ให้คุณค่าแก่สิ่งที่เสนอขาย การส่งเสริมการตลาดจะเกี่ยวข้องกับการสื่อสารความ (Communication) ให้ถึงตลาดเป้าหมายได้ทราบถึงผลิตภัณฑ์ที่ต้องการมีการจัดจำหน่าย ณ ที่ใดและระดับราคาเท่าไร เครื่องมือในการส่งเสริม

การตลาด เช่น การโฆษณาใช้สร้างภาพพจน์ระยะยาวให้กับผลิตภัณฑ์และทำให้เกิดการขายรวดเร็ว การส่งเสริมการขาย(Sale Promotion) ให้คุณประโยชน์ในด้านการสื่อสาร สิ่งจูงใจและการเชิญชวน เป็นการยกระดับการขายที่ตกต่ำให้สูงขึ้น ปกติจะใช้เพื่อให้ผลระยะสั้นเท่านั้น การขายโดยการใช้พนักงานขาย เป็นเครื่องมือที่ใช้ทุนสูงเพื่อประสิทธิภาพ และการตลาดทางตรง (Direct Marketing) ซึ่งผู้บริหารการตลาดจะต้องพิจารณาเลือกใช้วิธีต่างๆ เหล่านี้ประกอบเข้าด้วยกันให้เป็น การส่งเสริมการตลาดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

แผนภาพที่ 2 แสดงส่วนประกอบส่วนประสมการตลาด (Marketing mix)

4. แนวคิดด้านการเงิน

เพชร ชุมทรัพย์ (2544) ได้ให้แนวคิดทางด้านการเงินว่า ขบวนการที่ใช้ควบคุมดูแลการใช้ทรัพย์สินต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสอดคล้องกับความจำเป็นในการปฏิบัติงานแต่ละอย่างให้บรรลุเป้าหมายของบริษัท หน้าที่ของผู้บริหารการเงินตามแนวคิดใหม่คือการศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับการได้มาซึ่งเงินทุน(Acquisition of funds) และการใช้ไปซึ่งเงินทุน(Use of funds) ของธุรกิจว่าผู้บริหารการเงินต้องปฏิบัติอย่างไร จึงจะทำให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดตัวแปรที่นำมาใช้ในการพิจารณา ได้แก่

1. แหล่งที่มาของเงินทุน ประกอบด้วย

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$$

สินทรัพย์ ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ระยะสั้น ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ

หนี้สิน ได้แก่ หนี้สินระยะสั้น หนี้สินระยะยาว

ผู้ถือหุ้นเพิ่ม ได้แก่ การลงทุนเพิ่มของผู้ถือหุ้น และกำไรสะสมของผู้ถือหุ้น

2. แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน อันจะพิจารณาถึงการใช้งบการเงินในส่วนของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น

3. ผลการดำเนินการของบริษัทซึ่งพิจารณาถึงผลกำไรของบริษัทที่เกิดขึ้น จุดมุ่งหมายในการบริหารการเงิน การกำหนดเป้าหมายในขั้นแรกมักจะเน้นที่กำไร ความสำเร็จจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสามารถทำให้ธุรกิจมีรายได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และขณะเดียวกันพยายามทำให้มีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดการกระทำดังกล่าวจะทำให้ธุรกิจได้กำไรสูงสุด (Profit maximization)

บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เดชา ศิริพัฒน์ (2538) ได้ศึกษาเรื่องมะพร้าวพบว่า มะพร้าวเป็นพืชในวงศ์ปาล์ม (Family Palmaceae) มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Cocos nucifera* ตามธรรมชาติพบอยู่ตามที่ลุ่มต่ำชายทะเล หรือตามชายฝั่งทะเลในเขตร้อน เชื่อกันว่า ถิ่นกำเนิดดั้งเดิมของมะพร้าวอยู่แถบชายฝั่งทะเลเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ เอเชียใต้ ต่อมามนุษย์จึงนำไปปลูกทั่วไปในเขตร้อน

วินัย แก้วศิริ (2546) ได้ศึกษาเรื่องการค้าปลีกน้ำตาลสเตอร์ไรส์ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เป็นการดำเนินกิจการรูปบริษัท และห้างหุ้นส่วนจำกัด เปิดดำเนินการเป็นระยะ 11-15 ปี ทุนจดทะเบียนของกิจการอยู่ที่ 2-10 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นเป็นกลุ่มเครือญาติมีการบริหารงานแบบครอบครัว การดำเนินกิจการขนาดเล็ก ไม่มีการวางแผนงาน ส่วนกิจการขนาดกลางจะมีการวางแผนงานระยะสั้น การผลิตจะผลิตตามยอดสั่งซื้อของลูกค้า โดยคำนึงถึงวัตถุดิบที่สามารถจัดซื้อได้ การจำหน่ายผ่านร้านค้าปลีก ตลาดที่สำคัญอยู่ในภาคกลางและภาคใต้ บรรจุภัณฑ์ขนาด 320-355 ซีซี ในการจัดจำหน่ายจะไปติดต่อร้านค้าต่าง ๆ โดยตรง ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ วัตถุดิบมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน พนักงานขาดความชำนาญ การขาดแคลนวัตถุดิบในบางฤดูกาล

ศักดิ์สิทธิ์ ศรีวิชัย (2544) มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ มีการใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านการบริโภคและเป็นวัตถุดิบเพื่อการอุตสาหกรรม เนื้อมะพร้าวแห้งใช้ในอุตสาหกรรมผลิตน้ำมันมะพร้าว ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ใช้ทอดอาหาร ใช้เป็นเชื้อเพลิงต่างๆ เช่น ไบโอดีเซล ทำเนยเทียม สบู่ น้ำมันหล่อลื่น ฯลฯ การส่งออกมะพร้าวถึงแม้ว่าความต้องการมะพร้าวภายในประเทศยังอยู่ในระดับสูงและผลผลิตมะพร้าวของไทยมีไม่พอกับความต้องการแต่ประเทศไทยมีการส่งมะพร้าวผลออกทุกปีและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สำหรับน้ำมันมะพร้าวเดิมมีการส่งออกน้อยเพราะกระทรวงพาณิชย์ได้ใช้มาตรการกีดกันการส่งออก ต่อมาสถานะการณ์น้ำมันมะพร้าวได้เปลี่ยนแปลง ไปจึงผ่อนผันให้มีการส่งออกไปต่างประเทศได้โดย

ไม่ต้องขออนุญาต ตั้งแต่ ปี 2526 ผลผลิตน้ำมันพืชจากแหล่งผลิตที่สำคัญของโลกลดลง เป็นเหตุทำให้ราคาน้ำมันมะพร้าวในตลาดโลกสูงขึ้น ประกอบกับปริมาณการผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วย จึงส่งผลให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามปริมาณการส่งออกจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับราคาในตลาดโลกและผลผลิตในประเทศเป็นสำคัญ ตลาดต่างประเทศที่นำเข้ามะพร้าวผล มะพร้าวแห้ง และน้ำมันมะพร้าวของไทยที่สำคัญได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ ชองกง อินเดีย และไต้หวัน

อรการ ถาคำ (2547) รายงานถึงคุณูปการของน้ำมันมะพร้าวที่สามารถทำออกมาได้หลายผลิตภัณฑ์และยังมีสรรพคุณที่คาดไม่ถึง ดังนี้คือ ในสมัยโบราณจะใช้น้ำมันมะพร้าวทาผิวเพื่อป้องกันผิวแตกในฤดูหนาว ทำให้ผิวเต่งตึงนุ่มนวล สรรพคุณกร้านบนใบหน้า และน้ำมันมะพร้าวจะมีวิตามินอี ช่วยซ่อมแซมเซลล์ที่สึกหรอเวลาโดนแสงแดด สามารถป้องกันแสงอุลตราไวโอเลตได้ขณะอยู่กลางแจ้ง เป็นมอยส์เจอร์ไรเซอร์อย่างดี มีสรรพคุณในการฆ่าเชื้อเม็ดผดผื่นคันต่าง ๆ ไม่มีสิว ทำให้หน้าขาว ก่อนเข้านอนใช้สาลีชุบน้ำมันมะพร้าวทาให้ทั่วใบหน้า ปรับสภาพผิวปกป้องผิว 2 ชั้น ส่วนผิวพรรณทั่วไปจะใช้ครีมทาโดยเอาน้ำมันมะพร้าวผสมกับจี้ฟิงทาบริเวณข้อศอกที่แตกด้านน้ำมันมะพร้าวจะทำให้ผิวนุ่มนวลประสานรอยแตกย่น น้ำมันมะพร้าวสามารถนำมาใส่ผมโดยใช้ชโลมเส้นผมทำให้ผมจะดำขึ้น ผมสวยเงางามมีน้ำหนัก และช่วยบำรุงหนังศีรษะ น้ำมันมะพร้าวสามารถใช้ปรุงอาหารเหมาะแก่การใช้ความร้อนสูงและไม่ทำให้เกิดเกิดอนุมูลอิสระ ทำให้มีสุขภาพดี ด้านทานโรคมะเร็ง ด้านทานโรคหัวใจ นอกจากนี้ น้ำมันมะพร้าวยังเป็นบ่อเกิดของไบโอดีเซล โดยการนำน้ำมันมะพร้าวมาผสมกับเอทานอล โซดาไฟหมักไว้แค่ 48 ชั่วโมงสามารถใช้แทนน้ำมันดีเซลได้ สมัยก่อนยังมีการใช้น้ำมันมะพร้าวจุดให้แสงสว่างได้ด้วย ในซูปเปอร์มาเก็ตของอเมริกาพบว่าน้ำมันมะพร้าวมีราคาแพงมากนำเข้าจากฟิลิปปินส์หรือหมู่เกาะพีจี ประมาณ 500 กรัมขายในราคาพันกว่าบาท ในขณะที่เมืองไทยมีราคาต้นทุนเพียง 50 บาท เท่านั้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษารั้ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษารั้ครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการ และผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ ของธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงครามทั้งหมด 4 กิจการ (ที่มา:สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม .2545)

ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาในการศึกษารั้ครั้งนี้ประกอบด้วย การศึกษาการดำเนินงาน การจัดการด้านการผลิต การตลาด และด้านการเงินของธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีการศึกษา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Deep interview) โดยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการ และผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ ของธุรกิจน้ำมันมะพร้าว ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 4 กิจการ เกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจน้ำมันมะพร้าว ด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร หนังสือ วารสาร ตำราวิชาการ บทความ ผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

การรายงานข้อมูล

รายงานข้อมูลจากการสรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงินของธุรกิจน้ำมันมะพร้าว ในจังหวัดสมุทรสงคราม

การรายงานผลการศึกษา

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จะนำมาสรุปผลการศึกษา และนำเสนอข้อมูลในรูปของการบรรยายเชิงพรรณนา แบ่งเนื้อหาเป็น 5 บท ดังนี้

1. บทนำ
2. ทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
3. ระเบียบวิธีการศึกษา
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา เรื่องการดำเนินธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของเจ้าของธุรกิจ ผู้บริหารธุรกิจผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 4 กิจการ สรุปผลการดำเนินงานในด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงินของแต่ละกิจการ

ลักษณะการดำเนินงานทั่วไปของธุรกิจน้ำมันมะพร้าว

จากข้อมูลของกรมวิชาการเกษตร และ *สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม รายงานว่า ในประเทศไทยมีจังหวัดที่มี อุตสาหกรรมผลิตน้ำมันมะพร้าว ที่มีความต้องการมะพร้าวกระจายในทุกภาค จำนวน 3 ภาค 5 จังหวัด 10 โรงงาน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลจำนวน โรงงานผลิตน้ำมัน มะพร้าวทั่วทุกภาคในประเทศไทย

ภาค	จังหวัด	จำนวน โรงงาน (โรงงาน)
ภาคตะวันออก	ระยอง	1
ภาคตะวันตก	สมุทรสงคราม	4*
	ประจวบคีรีขันธ์	3
ภาคใต้	ปัตตานี	1
	สุราษฎร์ธานี	2
รวม		10

ที่มา : * อุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม, 2547 : กรมวิชาการเกษตร ,2541

จากข้อมูลของ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม,2547 รายงานว่า ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีโรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าว จำนวน 4 โรงงาน เป็นโรงงานที่ตั้งขึ้นเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่นที่สำคัญคือ มะพร้าว เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวประมาณ 53,009 ไร่ ในจำนวนนี้ เกษตรกรจะจำหน่ายในรูปของมะพร้าวผล ถ้าหากกรณีราคามะพร้าวตกต่ำ หรือมะพร้าวผลเล็ก เกษตรกรจะนำมาผ่าและตากแดดทำเป็นมะพร้าวแห้ง เพื่อจำหน่ายในโรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าวต่อไป สถานที่ตั้งของโรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าว จะตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางคนทีจำนวน 3 โรงงาน ซึ่งเป็นโรงงานขนาดกลาง 2 โรงงาน โรงงานขนาดเล็ก 1 โรงงาน และตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง 1 โรงงาน เป็นโรงงานขนาดเล็ก ดังนี้

โรงงานที่ 1 ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางคนที มีกำลังการผลิต 2,900 ตัน/ปี เครื่องจักร 1,360.35 กำลังม้า มีเงินทุน 7.8 ล้านบาท มีจำนวนคนงาน 20 คน

โรงงานที่ 2 ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางคนที มีกำลังการผลิต 50 ตัน/ปี เครื่องจักร 327.50 กำลังม้า มีเงินทุน 0.22 ล้านบาท มีจำนวนคนงาน 8 คน

โรงงานที่ 3 ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางคนที มีกำลังการผลิต 5,400 ตัน/ปี เครื่องจักร 35.40 กำลังม้า มีเงินทุน 23.3 ล้านบาท มีจำนวนคนงาน 50 คน

โรงงานที่ 4 ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม มีกำลังการผลิต 400 ตัน/ปี เครื่องจักร 43.0 กำลังม้า มีเงินทุน 4.5 ล้านบาท มีจำนวนคนงาน 12 คน

ข้อมูลจาก กรมทะเบียนการค้า สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม ,2547 พบว่า มีกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวที่จดทะเบียนในรูปแบบบริษัท จำกัด เป็นนิติบุคคล จำนวน 1 กิจการ ซึ่งมีการจัดทำงบการเงินและนำส่งทุกปี และมีกิจการที่จดทะเบียนในรูปแบบบุคคลธรรมดา 3 กิจการ รายได้จากยอดขายน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงครามรวมทั้ง 4 กิจการพบว่าประมาณ 80- 90 ล้านบาทต่อปี โดยที่ กิจการที่ 1 มีรายได้ยอดขายประมาณ 27 ล้านบาท ต่อปี กิจการที่ 2 และกิจการที่ 3 มีรายได้ยอดขายรวมกันประมาณ 50 ล้านบาทต่อปี และ กิจการที่ 4 มีรายได้ยอดขาย 10 ล้านบาทต่อปี รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลขนาดของกิจการ การจดทะเบียน และรายได้ยอดขายของกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

ชื่อกิจการ	ขนาดของกิจการ	รูปแบบการจดทะเบียน	จำนวนเงินรายได้จากยอดขายน้ำมันมะพร้าว (ล้านบาท/ ต่อปี)	การจัดทำงบการเงินส่งสำนักงานพาณิชย์จังหวัด
กิจการที่ 1	ขนาดกลาง	นิติบุคคล(บริษัท จำกัด)	27	จัดทำทุกปี
กิจการที่ 2*	ขนาดเล็ก	บุคคลธรรมดา	50	-
กิจการที่ 3*	ขนาดกลาง	บุคคลธรรมดา	-	-
กิจการที่ 4	ขนาดเล็ก	บุคคลธรรมดา	10	-

*หมายเหตุ กิจการที่ 2 และกิจการที่ 3 เจ้าของกิจการเป็นบุคคลคนเดียวกัน ปัจจุบันดำเนินการธุรกิจผลิตน้ำมันมะพร้าวรวมกันในกิจการที่ 2

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม , 2547

1. การจัดการด้านการผลิตน้ำมันมะพร้าว

ในการดำเนินการผลิตน้ำมันมะพร้าว มีการใช้วัตถุดิบจากมะพร้าว และผ่านกระบวนการผลิตด้วยเครื่องจักร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1. วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว ได้แก่ส่วนประกอบของมะพร้าวซึ่งให้ผลผลิตต่างกันดังนี้

- เนื้อมะพร้าวแห้ง 100 % จะให้ปริมาณน้ำมันดิบ 60 %
- ผิวมะพร้าวแห้ง 100 % จะให้ปริมาณน้ำมันดิบ 35 %
- กากมะพร้าวแห้ง 100 % จะให้ปริมาณน้ำมันดิบ 35 %

ราคาวัตถุดิบการผลิตดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลราคาผลผลิตของมะพร้าวผลประจำเดือนกันยายน 2547

สินค้า	ราคา (บาท)	
	พ่อค้าท้องถิ่นรับซื้อ	หน้าโรงงาน
มะพร้าวผลแห้งใหญ่	4.50	5.00
มะพร้าวผลแห้งกลาง	2.50	3.00
มะพร้าวผลแห้งคละ	3.50	4.00
เนื้อมะพร้าวแห้ง 90 เปอร์เซนต์	11.00	12.00
เนื้อมะพร้าวแห้งต่ำกว่า 90 เปอร์เซนต์	10.00	11.00
น้ำมันมะพร้าวดิบ	-	24.00

ที่มา : สำนักงานการค้าภายในจังหวัดสมุทรสงคราม , 2547

ขั้นตอนการดำเนินงานโดยโรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าวจะรับซื้อวัตถุดิบ(เนื้อมะพร้าวแห้ง , ผิวมะพร้าว และกากมะพร้าวแห้ง) ที่ตากแห้งบรรจุถุงปุ๋ยมาจำหน่ายโดยการชั่งน้ำหนัก จากเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวในท้องถิ่นโดยตรงในรูปแบบเงินสด ซึ่งโรงงานจะเป็นผู้กำหนดราคาเอง โดยที่ราคาที่รับซื้อจะขึ้นลงตามราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันดิบในช่วงเวลานั้น และ โรงงานจะรับซื้อวัตถุดิบจากตัวแทนหรือพ่อค้าคนกลางในจังหวัดและต่างจังหวัดทั่วทุกภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจังหวัดทางภาคใต้เช่น ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี ฯลฯ การรับซื้อจะซื้อในรูปแบบเงินสด หรือเงินเชื่อมีเครดิต 7 วัน ราคาที่รับซื้อจะดูจากคุณภาพของวัตถุดิบ โดยกำหนดตามเปอร์เซ็นต์ความแห้ง เนื้อมะพร้าวคุณภาพดี จะมีความชื้นประมาณ 6 เปอร์เซ็นต์ เป็นมะพร้าวแก่จัดเนื้อหนาและแห้งสนิท หักออกง่าย เมื่อหักจะเห็นเนื้อใสเป็นเงาแลดูมีน้ำมันอยู่ในเนื้อ เปลือกของกระลาโมลีสีดำสนิท เนื้อสีขาวไม่ขึ้นราหรือมีวัตถุเจือปน ส่วนเนื้อมะพร้าวคุณภาพต่ำจะทำมา

จากมะพร้าวไม่แก่จัด กะลาสีน้ำตาลปนแดง เขียวอ่อน ค่อนข้างนึ่งหักยาก เนื้อบาง ความชื้นสูง หรือมีวัตถุเจือปนมาก มะพร้าวแห้งที่มีความชื้นต่ำ จะมีราคาสูงกว่าชนิดที่มีความชื้นสูง เพราะจะต้องคิดค่าน้ำหนักลด เนื่องจากต้องนำไปผึ่งแดดให้แห้งสนิทและคัดเลือกทำความสะอาดเพื่อจะได้เก็บรักษาไว้ได้นาน ราคาที่โรงงานรับซื้อจากเกษตรกรโดยตรงจะต่ำกว่าราคาที่รับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากคุณภาพของวัตถุดิบมีความชื้นมากกว่า เนื้อมะพร้าวไม่ได้คัดคุณภาพ ทำให้มีเนื้อมะพร้าวที่เสียปะปน (ศักดิ์สิทธิ์, 2544)

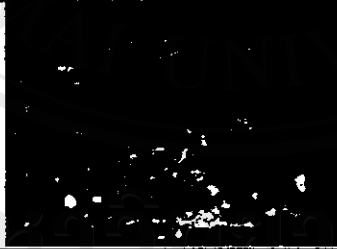

1.2 เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว ประกอบด้วยเครื่องจักรหลายชนิดตามขั้นตอนการผลิต ได้แก่

- เตอบมะพร้าว ใช้อบเนื้อมะพร้าวให้แห้งเพื่อให้มะพร้าวคายน้ำมันได้ดีขึ้น
- เครื่องบดหรือโม่มะพร้าว ใช้สำหรับบดเนื้อมะพร้าวที่ตากแห้งมาแล้วให้ละเอียดก่อนนำไปเข้าเครื่องหีบน้ำมัน
- เครื่องหีบน้ำมันมะพร้าว ใช้สำหรับรีดน้ำมันออกจากมะพร้าวแห้งที่บดละเอียดมาแล้ว
- เครื่องกรองน้ำมันมะพร้าว ใช้แยกเนื้อมะพร้าวและตะกอนที่ผ่านการรีดน้ำมันเพื่อให้ได้น้ำมันดิบที่ใสสะอาด

1.3 กรรมวิธีในการผลิตน้ำมันมะพร้าว ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว มีการดำเนินการเป็นขั้นตอน 6 ขั้นตอน ซึ่งมีขั้นตอนโดยละเอียด ดังนี้

1. รับซื้อเนื้อ ผิว หรือ กากมะพร้าวตากแห้งจากชาวสวนหรือตัวแทน
2. นำมาเข้าเตอบมะพร้าวเพื่อให้หมดความชื้น โดยใช้อุณหภูมิประมาณ 60- 70 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3 วัน 3 คืน
3. เมื่ออบมะพร้าวแห้งได้ 100 % แล้วจึงลำเลียงเข้าสู่เครื่องโม่ใหญ่ให้เป็นชิ้นเล็กๆ ขนาด 1 เซนติเมตร
4. นำวัตถุดิบที่โม่แล้วเข้าเครื่องหีบน้ำมันจะได้น้ำมันดิบ
5. นำน้ำมันที่ได้ลำเลียงผ่านเครื่องกรองน้ำมัน เพื่อให้ได้น้ำมันดิบที่สะอาด
6. นำน้ำมันดิบเข้าสู่ถังพักเพื่อรอการจำหน่าย หรือจัดส่งลูกค้าโดยรถบรรทุกน้ำมัน ขนาดบรรจุ 15,000 ลิตร ต่อ 1 ตัน ส่วนกากมะพร้าวที่ถูกแยกออกมาจะขายให้เป็นส่วนผสมของอาหารสัตว์ให้กับพ่อค้ารายย่อย และ โรงงานผลิตอาหารสัตว์ในราคาถูก

ขั้นตอนการผลิตน้ำมันมะพร้าวดังแสดงในรูปภาพที่ 3

รูปภาพที่ 3		แผนผังขั้นตอนการผลิตน้ำมันมะพร้าว
		1. เนื้อมะพร้าวตากแห้ง รับซื้อจากชาวสวนหรือ ตัวแทน
		2. นำเข้าเครื่องอบ เพื่อให้มะพร้าวคายน้ำมัน ได้ดียิ่งขึ้น
		3. นำเข้าเครื่องบด/โม่ ให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ เพื่อเข้า เครื่องหีบน้ำมัน
		4. หีบน้ำมัน รีดน้ำมันออกจากเนื้อ มะพร้าว
		5. แยกกากและกรอง แยกเนื้อมะพร้าวและแยก ตะกอนออกจากน้ำมัน
		6. น้ำมันมะพร้าวที่ใส สะอาด (น้ำมันดิบ) ผลิตภัณฑ์จาก โรงงาน พร้อมจำหน่าย

1.4. ปัญหาและอุปสรรคในการผลิต

ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว ผู้ประกอบการจะประสบปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ เนื่องจากมะพร้าวเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำมัน มีผลผลิตมากน้อยตามฤดูกาล และจะมีปริมาณน้อยในช่วงเดือน ธันวาคม ถึง มกราคม ของทุกปี จึงเป็นช่วงที่วัตถุดิบมีราคาแพง และมักจะมีปริมาณไม่เพียงพอสำหรับการป้อนโรงงานผลิตน้ำมัน-มะพร้าว จึงจำเป็นต้องมีการซื้อวัตถุดิบเก็บไว้ในช่วงฤดูที่ขาดแคลน ระหว่างเดือน มกราคม ถึง ธันวาคม

2 การจัดการด้านการตลาดของอุตสาหกรรมผลิตน้ำมันมะพร้าว

สำหรับราคาน้ำมันมะพร้าวดิบ ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง แต่มีปริมาณไม่มากนัก ราคาผลผลิตโดยรวมยังทรงตัว ราคาน้ำมันมะพร้าวดิบเฉลี่ยขึ้นลงอยู่ที่ราคา กิโลกรัม ละ 20-25บาท ระดับราคาซื้อขายขึ้นอยู่กับราคาตลาดโลก ราคาวัตถุดิบจากต่างประเทศเช่นอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และปริมาณวัตถุดิบภายในประเทศ สำหรับราคาวัตถุดิบเนื้อมะพร้าวตากแห้งเฉลี่ยราคา กิโลกรัมละ 10-12.50 บาท ขึ้นลงตามราคาซื้อขายน้ำมันมะพร้าวดิบ และปริมาณผลผลิตตามฤดูกาลของมะพร้าวผล

ข้อมูลรายชื่อผู้ผลิต ผู้จำหน่าย น้ำมันพืช ในประเทศไทย ซึ่งรับซื้อผลผลิตน้ำมันมะพร้าวจากโรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม มีดังนี้ คือ

1. บริษัทหุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม
2. บริษัทเชียร์(ประเทศไทย)
3. บมจ.น้ำมันพืชไทย
4. ปทุมน้ำมันพืช
5. บมจ.พาโมลา ฯลฯ

ที่มา : น้ำมันพืช, 2545: (ระบบออนไลน์)

โรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าว จะขายน้ำมันดิบที่ผลิตได้โดยตรงกับโรงงานที่รับซื้อน้ำมันดิบ หรือขายผ่านตัวแทนในตลาดกรุงเทพฯ โดยให้เครดิตบริษัทที่รับซื้อน้ำมันดิบ 15-30 วันแต่ถ้าโรงงานต้องการขายเป็นเงินสด โดยขายผ่านตัวแทนจะต้องเสียค่าหยง (ค่าส่วนลดเงินสด) คิดเป็น 1 เปอร์เซ็นต์ของราคาขาย ราคาน้ำมันดิบจะมีการตกลงซื้อขายกันล่วงหน้าระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

แนวโน้มของอุตสาหกรรมน้ำมันมะพร้าวยังมีความต้องการปริมาณมากทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับปริมาณที่ผลิตได้ ราคา และความต้องการภายในประเทศ ตลาดต่างประเทศที่สำคัญของไทยได้แก่ สิงคโปร์ฮ่องกง และไต้หวัน น้ำมันมะพร้าวสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิดเช่น น้ำมันพืชใช้สำหรับ

ปรุงอาหาร เนยเทียม ไขมันขาว นมระเหย นมผง ขนบึงกรอบ อาหารสัตว์ กล้วย เครื่องสำอาง แชมพู ผงซักฟอก และ น้ำมันไบโอดีเซล

3. ประโยชน์ของน้ำมันมะพร้าว

คุณูปการของน้ำมันมะพร้าวที่สามารถทำออกมาได้หลายผลิตภัณฑ์และยังมีสรรพคุณที่คาดไม่ถึง (กรุงเทพมหานคร, 2547) ดังนี้คือ

1. ในสมัยโบราณจะใช้น้ำมันมะพร้าวขโสมทาผิวเพื่อป้องกันผิวแตกในฤดูหนาว ทำให้ผิวเต่งตึงนุ่มนวล ลดรอยหยาบกร้านบนใบหน้า และน้ำมันมะพร้าวจะมีวิตามินอี ช่วยซ่อมแซมเซลล์ที่สึกหรอเวลาโดนแสงแดด สามารถป้องกันแสงอัลตราไวโอเล็ตได้ขณะอยู่กลางแจ้ง เป็นมอยส์เจอร์ไรเซอร์อย่างดี มีสรรพคุณในการฆ่าเชื้อ เม็ดผดผื่นคันต่าง ๆ ไม่มีสี ทำให้หน้าขาว ก่อนเข้านอนใช้สำลีชุบน้ำมันมะพร้าวทาให้ทั่วใบหน้าปรับสภาพผิวปกป้องผิว 2 ชั้น ส่วนผิวพรรณทั่วไปจะใช้ครีมทาโดยเอาน้ำมันมะพร้าวผสมกับขี้ผึ้งทาบริเวณข้อศอกที่แตกด้านน้ำมันมะพร้าวจะทำให้ผิวนุ่มนวลประสานรอยแตกย้อน

2. น้ำมันมะพร้าวสามารถนำมาใส่ผมโดยใช้ขโสมเส้นผมทำให้ผมจะดำขึ้น ผมสวยเงางามมีน้ำหนักและช่วยบำรุงหนังศีรษะ น้ำมันมะพร้าวสามารถใช้ปรุงอาหารเหมาะแก่การใช้ความร้อนสูงและไม่ทำให้เกิดอนุมูลอิสระ ทำให้มีสุขภาพดี ด้านทานโรคมะเร็ง ด้านทานโรคหัวใจ

3. น้ำมันมะพร้าวยังเป็นบ่อเกิดของไบโอดีเซล โดยการนำน้ำมันมะพร้าวมาผสมกับเอทานอล โซดาไฟ หมักไว้แค่ 48 ชั่วโมงสามารถใช้แทนน้ำมันดีเซลได้

4. สมัยก่อนยังมีการใช้น้ำมันมะพร้าวจุดให้แสงสว่างได้ด้วย

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีกระแสนิยมใช้น้ำมันมะพร้าวสูงมากเริ่มต้นจากนักวิจัยชาวอเมริกันได้ศึกษาและเขียนหนังสือเกี่ยวกับความมหัศจรรย์ของน้ำมันมะพร้าว (Miracle of Coconut oil) โดยศึกษาตั้งแต่เรื่องสารอาหารแนะนำให้กินในชีวิตประจำวัน โดยมีการตั้งคำถามว่าทำไมชาวเกาะที่มีแต่ต้นมะพร้าวและกินน้ำมันมะพร้าวเป็นหลัก มีสุขภาพดี ไม่เป็นมะเร็ง ผิวพรรณของคนพวกนี้ไม่ใส่เสื้อผ้า ถูกแดดทั้งวันแต่ทำไมผิวดี เส้นผมของคนพวกนี้ถูกน้ำทะเล ถูกแดดและลม แต่มีความงามมากกว่าคนในเมือง ผลการวิจัยพบว่า ชาวเกาะใช้น้ำมันมะพร้าวในชีวิตประจำวัน นำมาบริโภค ทาผิวและทาผม ทุกวันนี้ชาวอเมริกันจึงตื่นตัวและหันมาใช้น้ำมันมะพร้าวมากขึ้น ในซูเปอร์มาร์เก็ตของอเมริกาพบว่าน้ำมันมะพร้าวมีราคาแพงมาก นำเข้าจากฟิลิปปินส์หรือหมู่เกาะฟีจี ปริมาณ 500 กรัมขายในราคาพันกว่าบาท ในขณะที่เมืองไทยมีราคาต้นทุนเพียง 500บาท เท่านั้น ขณะนี้น้ำมันมะพร้าวกำลังแพร่หลายในเมืองไทยอยู่พอสมควร

ลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

ต่อไปนี้เป็นข้อมูลการดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 4 กิจการ เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การดำเนินงานของกิจการที่ 1

ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นเจ้าของกิจการ และผู้บริหารกิจการ

ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

กิจการปัจจุบันจดทะเบียนในรูปบริษัท จำกัด เมื่อปี พ.ศ. 2545 (เดิมเป็นผู้ผลิตน้ำมันมะพร้าวรายแรกในจังหวัดสมุทรสงคราม เปิดดำเนินครั้งแรกในปี พ.ศ. 2519) ทุนจดทะเบียน 3 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวม 5.0 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นเป็นเครือญาติ บริหารกิจการในแบบครอบครัว ดำเนินการผลิตและจำหน่ายในรูปน้ำมันดิบ โดยจำหน่ายภายในประเทศผ่านคนกลาง และบริษัทแปรรูปในกรุงเทพฯ ได้แก่บริษัทน้ำมันปทุมฯ และบริษัทน้ำมันแสงสุข ฯลฯ ส่งจำหน่ายเป็นคันรถแท็งก์น้ำมัน ในส่วนต่างประเทศ ส่งประเทศมาเป็นบางครั้งในช่วงที่เปิดด่านจังหวัดระนอง โดยจัดส่งเป็นถังน้ำมันขนาดใหญ่ มีเครื่องจักรในการหีบน้ำมันโดยใช้มอเตอร์ไฟฟ้าจำนวน 30 ตัว ใช้หมุนเวียนกัน โดยใช้แรงงาน จำนวน 30 คน /วัน ปัจจุบันมียอดขาย 20-27 ล้านบาท ต่อปี

ผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจมานาน เนื่องจากช่วยบิดาทำกิจการมาโดยตลอด และดำเนินการต่อมาจนถึงปัจจุบัน ได้มีการจดทะเบียนกิจการใหม่ เนื่องจากบิดาได้เสียชีวิต การดำเนินงานเป็นแบบบริษัทเจ้าของคนเดียว ลักษณะการบริหารเป็นแบบครอบครัว

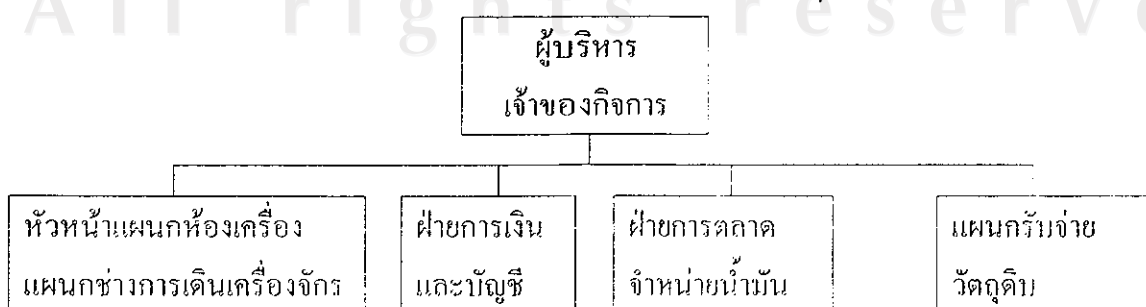
ข้อมูลด้านการจัดการ

การดำเนินงานเป็นแบบบริษัทเจ้าของเดี่ยว มีการจัดการดังนี้

ด้านการวางแผน (Planing) กิจการมีการบริหารงานแบบครอบครัว เป็นลักษณะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ผลิตไป ขายไป ขึ้นอยู่กับวัตถุดิบที่หาซื้อได้ ซึ่งไม่เพียงพอกับกำลังการผลิตของเครื่องจักรที่มีจำนวนมาก การใช้เครื่องจักรจะใช้แบบหมุนเวียนกัน เป้าหมายที่สำคัญของกิจการ คือ การเพิ่มยอดขายและกำไร

การจัดองค์กร

โครงสร้างองค์กร กิจการมีลักษณะโครงสร้างแบบง่าย ๆ ไม่เป็นทางการ ดังนี้

กิจการเดิมบริหารจัดการงานในรูปบริษัท จำกัด และมีการขยายกิจการไปทำธุรกิจด้านอื่นๆ เช่น ทำทราย โรงโม่หิน และผลิตภัณฑ์จากมะพร้าวในรูปวุ้นมะพร้าว แต่ละกิจการได้แบ่งให้บุตรแต่ละคนดูแล ในส่วนของบริษัทน้ำมันมะพร้าว ได้ให้บุตรสาวเป็นผู้ดูแลดำเนินการ มีการแบ่งงานโดยจ้างบุคคลภายนอก มีแผนกห้องเครื่อง ช่างควบคุมและการเดินเครื่องจักร ซึ่งเป็นคนเก่าแก่ที่ทำงานมานาน มีความชำนาญเป็นผู้ดูแล ในส่วนของการเงินและบัญชี มีพนักงานบัญชีโดยเจ้าของกิจการเป็นผู้ควบคุม ในส่วนด้านการตลาด เจ้าของกิจการเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการด้วยตนเอง ในด้านการจัดคนเข้าทำงาน มีการคัดเลือกโดยพิจารณาจากลูกจ้างคนเก่าที่มีประสบการณ์ในเรื่องเครื่องจักร และมีความซื่อสัตย์ การจ่ายค่าจ้าง หัวหน้าคนงาน จะจ่ายเป็นรายเดือนเดือนละ 20,000บาท สำหรับคนงานทั่วไปจะจ่ายเป็นรายวัน วันละ 150บาท ค่าจ้างแรงงานสำหรับคนใหม่และคนเก่า จะมีหลายอัตรา ขึ้นอยู่กับอายุงาน และความชำนาญจะอยู่ระหว่าง 170-600 บาท /วัน และมีช่วงเหมาพิเศษ โดยค่าจ้างจะใช้ ค่าจ้างตามกฎหมายแรงงาน เป็นตัวกำหนดอัตราขั้นต่ำ

กิจการมีการสอนงานโดยหัวหน้างานเป็นผู้สั่งงานและเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจการได้ให้สิทธิประโยชน์ที่นอกเหนือจากค่าจ้าง ได้แก่ สวัสดิการที่ให้กับคนงานเป็นค่ารักษาพยาบาล ชุดทำงาน ประกันสังคม ฯลฯ กรณีคนที่มาจากต่างถิ่น ไม่ใช่คนท้องถิ่น จะมีที่พักอาศัย ไม่คิดค่าน้ำค่าไฟ แต่ไม่รวมค่าอาหาร กิจการมีการจูงใจลูกจ้างในการทำงาน โดยมีการให้เงินพิเศษเป็นรายเดือน สำหรับคนที่ทำงานดี ขยันขันแข็ง ในด้านการประเมินผลงานผู้บริหารคือ เจ้าของกิจการเป็นผู้ประเมินเอง

การนำ (Leading) กิจการมีการติดต่อสื่อสารแบบบนลงล่าง มอบหมายงานโดยเจ้าของกิจการ มีการให้คำปรึกษาแก่พนักงาน ให้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานของบริษัท

การควบคุม (Controlling) ในด้านเครื่องจักรจะมีหัวหน้าแผนก เป็นผู้ควบคุมดูแลเครื่องจักร ในการผลิตหีบน้ำมันมะพร้าว ในส่วนการเงินและบัญชี จะมีหัวหน้าฝ่ายบัญชี ควบคุมดูแล ในส่วนด้านการตลาด ชื่อวัตถุดิบ และจำหน่ายน้ำมันดิบ จะควบคุมโดยเจ้าของกิจการ ในการขนส่งจะมีรถของบริษัทโดยมีพนักงานขับเอง และจ้าง Out Source ในการขนส่งวัตถุดิบมาผลิต และน้ำมันดิบเพื่อจำหน่าย ในการควบคุมงานจะควบคุมในช่วง การปฏิบัติงาน ตรวจสอบคุณภาพของน้ำมันให้ได้มาตรฐาน ตามความต้องการของผู้ซื้อ

ปัญหาด้านการจัดการ ในด้านคนงานจะมีการขาดแคลนคนงานในบางช่วง เนื่องจากคนงานติดธุระ และขาดวัตถุดิบในบางช่วงซึ่งทำให้วัตถุดิบมีราคาแพง

การจัดการด้านการผลิต

ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว กิจการมี เครื่องจักรในการหีบน้ำมัน โดยใช้มอเตอร์ไฟฟ้า จำนวน 30 เครื่อง โดยใช้เครื่องจักร ในการผลิตไม่เต็มทุกเครื่อง จะใช้สลับกัน และมีการซ่อมบำรุงเครื่องจักรตัวที่ไม่ได้ใช้งาน ปริมาณแรงงานที่ใช้ต่อวัน จำนวน 20 คน วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว คือ เนื้อมะพร้าว เนื่องจากวัตถุดิบจะขาดแคลนในบางช่วง การควบคุมการผลิตจะมีการวางแผนผลิตเป็นระยะสั้น ผลิตตามวัตถุดิบและแรงงาน คุณภาพของน้ำมันดิบจะเป็นทั้งเกรด A และเกรด B ปนกัน

กรรมวิธีการผลิต จะใช้เครื่องจักรอบมะพร้าวให้แห้ง โดยใช้อุณหภูมิ 60 C และตีให้นุ่ม และหีบน้ำมันซึ่งมีทั้งกากและน้ำมันผ่านเครื่องกรองไปสู่ถังพัก จะบีมน้ำมันขึ้นรถเติมคันเพื่อจำหน่ายตามคำสั่งซื้อ

ปัญหาด้านการผลิต การชำรุดของเครื่องจักร เนื่องจากเป็นเครื่องจักรเก่า ไม่ทันสมัย วัตถุดิบที่จัดซื้อไม่มีคุณภาพ

การจัดการด้านการตลาด

กิจการมีผลิตภัณฑ์หลัก คือ น้ำมันดิบ หลักเกณฑ์ในการกำหนดราคาน้ำมันดิบ คือ ราคาตลาดซึ่งต้องสอบถามราคากับบริษัทที่รับซื้อการขายแต่ละครั้งต้องขายน้ำมัน เป็นคันรถ จะกำหนดราคาเองไม่ได้ ราคาขายจะเท่ากับคู่แข่งจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของน้ำมันดิบ ช่องทางการจำหน่ายจะผ่านตัวแทน และจำหน่ายโดยตรงกับบริษัทที่รับซื้อน้ำมันดิบ สำหรับราคาวัตถุดิบที่ใช้ผลิตน้ำมันมะพร้าวจะซื้อตามราคาที่โรงงานกำหนด โดยที่ผู้ขายวัตถุดิบส่วนใหญ่ จะนำวัตถุดิบมาขายที่โรงงาน ตามราคาที่โรงงานกำหนด ซึ่งราคาจะขึ้นลงตามราคาน้ำมันดิบ ปัจจุบันราคาากมะพร้าวตากแห้ง กิโลกรัมละ 6 บาท ผิวมะพร้าว 6.50 บาทต่อกิโลกรัม ถ้าเป็นกากมะพร้าวสด ต้องมาอบที่โรงงานจะอยู่ที่ราคา 2.70 บาทต่อกิโลกรัม ผู้ขายจะมาติดต่อที่โรงงาน สำหรับรายใหญ่โรงงานจะเป็นผู้หาซื้อจากทางภาคใต้ ในการจัดซื้อดูจากมาตรฐานของวัตถุดิบและราคา จะซื้อเป็นเงินสดและเงินเชื่อ ไม่มีการทำสัญญาซื้อขายวัตถุดิบแต่จะตกลงด้วยวาจา สต็อกวัตถุดิบจะซื้อโดยไม่จำกัดจำนวน ราคาเนื้อมะพร้าวแห้งกิโลกรัมละ 12 บาท

การจัดการด้านการเงิน

กิจการมีการบันทึกข้อมูลบัญชีโดยการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ ปัจจุบันที่การลงทุนในสินทรัพย์ 5.0 ล้านบาท ส่วนของเจ้าของ 3.0 ล้านบาท เป็นทุนจดทะเบียนพาณิชย์ มียอดขายประมาณ 20-27 ล้านบาท/ปี เงินทุนเริ่มแรกมาจาก เงินทุนส่วนตัวและสถาบันการเงิน บริษัทมีแผนกบัญชี มีการทำสมุดบัญชี และคอมพิวเตอร์ แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน เพื่อซื้อวัตถุดิบ และ

ซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักร ค่าขนส่งสินค้า ค่าไฟฟ้า ค่าพนักงาน บริษัทมีกำไรก่อนหักภาษีไม่เกิน 10 เปอร์เซ็นต์ ของยอดขาย

ปัญหาทางการเงิน บริษัทจะได้เครดิตจาก Supplier เมื่อรับซื้อวัตถุดิบจากทางภาคใต้และทางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 7 วันแต่ถ้าซื้อวัตถุดิบภายในจังหวัดสมุทรสงคราม จะซื้อเป็นเงินสด เมื่อมีวัตถุดิบมากจะทำให้การหมุนเวียนทางการเงินขาดสภาพคล่อง มีเงินซื้อวัตถุดิบไม่เพียงพอ ทำให้เสียโอกาสในการผลิตและทำกำไรในช่วงที่น้ำมันดิบราคาดี

2. การดำเนินงานของกิจการที่ 2

ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ เจ้าของกิจการ และผู้บริหารกิจการ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ

กิจการจดทะเบียนในรูปแบบบุคคลธรรมดา ตั้งแต่ปี พ.ศ 2522 ทุนจดทะเบียน 1.0 ล้านบาท โดยเจ้าของกิจการเปิดดำเนินการมาเป็นเวลามากกว่า 20 ปี มีคนงานรวมทั้งสิ้น 58 คน เป็นพนักงานฝ่ายการผลิต 35 คน พนักงานขับรถ 7 คน ช่างซ่อมบำรุง 9 คน พนักงานบัญชี 2 คน และพนักงานแบกกระสอบ 5 คน เริ่มต้นกิจการด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการทำธุรกิจอื่นๆ มาก่อน เช่น การกระบะกล้วยไม้จากเปลือกมะพร้าว ขายส่งมะพร้าวผล หลังจากนั้นมาดำเนินธุรกิจมะพร้าว เคยได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานจากธนาคารแห่งประเทศไทย เหตุผลที่มุ่งใจในการทำธุรกิจน้ำมันมะพร้าวคือมองเห็น โอกาสในการเจริญเติบโตของธุรกิจนี้

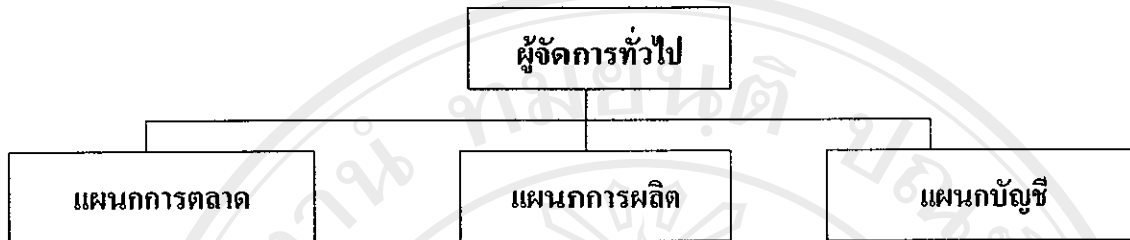
การจัดการด้านการจัดการ

กิจการบริหารงานในรูปแบบครอบครัวและเครือญาติช่วยกันบริหารแต่การตัดสินใจอยู่ที่เจ้าของกิจการ การดำเนินงานด้านการจัดการมีรายละเอียดดังนี้

การวางแผน (Planning) กิจการมีการบริหารงานแบบง่ายๆ ในครอบครัว มีการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้า ส่วนใหญ่จะวางแผนในด้านการผลิตแผนที่วางไว้จะเป็นแผนระยะสั้น 1-3 ปี ปัจจัยที่ใช้ในการวางแผนคือปริมาณผลผลิตของวัตถุดิบและความพร้อมทางการเงิน เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของกิจการคือการขยายฐานธุรกิจ

การจัดองค์กร (Organization)

โครงสร้างองค์กร กิจกรรมมีลักษณะโครงสร้างแบบง่าย ๆ ไม่เป็นทางการ ดังนี้

เดิมเจ้าของกิจการดำเนินงานร่วมกับภรรยาและเครือญาติ ค่อมานูตรและธิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ออกมาช่วยบริหารงานในด้านต่างๆ โดยแบ่งกันดูแลและรับผิดชอบ ทำให้กิจการมีระบบการบริหารงานที่คล่องตัวขึ้นแต่การตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญบิดาซึ่งเป็นเจ้าของกิจการจะเป็นผู้ตัดสินใจ โครงสร้างของกิจการเป็นแบบง่าย ๆ ไม่เป็นทางการคือมีเจ้าของกิจการและลูกจ้าง เจ้าของกิจการบริหารงานทุกด้าน กิจกรรมต่างขึ้นตรงต่อผู้บริหาร ในด้านการจัดคนเข้าทำงานกิจการไม่มีการวางแผนแต่จะใช้หลักเกณฑ์การเลือกคนเข้าทำงานจากภูมิภานาในท้องถิ่น การจ่ายค่าจ้างจะจ่ายเป็นรายวันและเหมาค่าแรงตามการทำงานของแต่ละคน ปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดค่าจ้างของกิจการคือ ค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายแรงงาน และความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน คุณสมบัติที่ใช้ในการเลือกลูกจ้างในการปฏิบัติงานคือความซื่อสัตย์ กิจการจะมีการอบรมและสอนงานผู้เข้าทำงานใหม่จากหัวหน้างานโดยตรง และจะเรียนรู้การทำงานด้วยตนเอง ผลประโยชน์ที่ได้รับนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่กิจการให้จะเป็นโบนัสพิเศษ ประกันสังคม ประกันอุบัติเหตุ เครื่องแบบพนักงาน มีการลาหยุดงานและให้ทุนการศึกษาบุตรพนักงาน กิจการจะไม่มีการประเมินผลเป็นทางการ ลูกจ้างจะไม่ทราบหลักเกณฑ์ในการประเมินวัดผลงาน คุณสมบัติที่สำคัญที่กิจการใช้ในการประเมินผลลูกจ้างคือความขยันหมั่นเพียร การจูงใจลูกจ้างในการทำงานกิจการใช้การยกย่องชมเชยและเพิ่มค่าตอบแทนในการทำงาน

การนำ(Leading) กิจการมีการติดต่อสื่อสารแบบบนลงล่าง มีการมอบหมายสั่งการไม่เป็นไปตามสายบังคับบัญชา ผู้บริหารงานสามารถสั่งการได้ทุกคน มีการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของกิจการ

การควบคุม(Controlling) การทำงานของกิจการในการรายงานผลการปฏิบัติงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา กิจการไม่มีการวางระบบการควบคุม แต่เป็นแบบนายจ้างสอบถามจากลูกจ้างเอง วิธีการควบคุมการดำเนินงาน จะใช้วิธีการตรวจสอบความสำเร็จของงาน มีการตรวจสอบดูแลขณะปฏิบัติงานเท่านั้น

ปัญหาด้านการจัดการ กิจการขาดการวางแผนงาน ใช้การตัดสินใจของเจ้าของกิจการ เป็นเกณฑ์

การจัดการด้านการผลิต

การวางแผนการผลิต จะเป็นการวางแผนระยะสั้น 1-3 ปี กิจการมีเครื่องจักรในการหีบ น้ำมันจำนวน 40 เครื่อง กำลังผลิตเต็มที่โดยเฉลี่ยสามารถทำได้ 75,000 ลิตรต่อวัน ปัจจุบันผลิตได้ 30,000-40,000 ลิตรต่อวัน ประมาณแรงงานโดยเฉลี่ย 40 คนต่อวัน

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว

เนื้อมะพร้าวแห้ง 100 เปอร์เซ็นต์ให้ปริมาณน้ำมัน	60 เปอร์เซ็นต์
ผิวมะพร้าวแห้ง 100 เปอร์เซ็นต์ให้ปริมาณน้ำมัน	35 เปอร์เซ็นต์
กากมะพร้าวแห้ง 100 เปอร์เซ็นต์ให้ปริมาณน้ำมัน	13 เปอร์เซ็นต์

ในการผลิตจะการสูญเสียวัตถุดิบไปประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ เป็นส่วนที่ต้องทิ้ง ผลพลอยได้จากการผลิตเป็นกากมะพร้าว จะขายให้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์ให้กับพ่อค้ารายย่อยและโรงงานผลิตอาหารสัตว์ หลักเกณฑ์ในการจัดซื้อวัตถุดิบคือราคาและมาตรฐานของวัตถุดิบ การซื้อขายวัตถุดิบจะซื้อเป็นเงินสดและเงินเชื่อ ไม่มีการจัดทำสัญญา แต่จะตกลงกันด้วยวาจาอาศัยความไว้เนื้อเชื่อใจกัน วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตกิจการจะสต็อกให้มากที่สุดเท่าที่จะซื้อได้โดยไม่จำกัดจำนวน

ในด้านการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงเครื่องมือและเครื่องจักรจะมีโปรแกรมการซ่อมบำรุงทุก 1 เดือน ในการผลิตน้ำมันดิบของกิจการจะมีน้ำมันทั้งเกรด A (Premium) และเกรด B ขึ้นอยู่กับคุณภาพของวัตถุดิบเป็นสำคัญ และกิจการมีแผนในการที่จะขยายการผลิตเพิ่มขึ้น ในการผลิตน้ำมันปาล์ม

ปัญหาด้านการผลิต ที่กิจการประสบอยู่ในช่วงนี้มากที่สุดจะเป็นวัตถุดิบที่มีไม่เพียงพอ การผลิตจึงผลิตไม่ได้เต็มกำลังการผลิตต่อวัน เครื่องจักร, เทคโนโลยีและขบวนการในการผลิตไม่ทันสมัยต้องใช้แรงงานคนมากมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูง

การจัดการด้านการตลาด

กิจการดำเนินการผลิตและจำหน่ายน้ำมันมะพร้าวเป็นน้ำมันดิบ โดยจะเป็นวัตถุดิบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย ปัจจัยส่วนผสมการตลาดที่กิจการให้ความสำคัญที่สุดคือด้านราคา การกำหนดราคาใช้หลักเกณฑ์จากราคากลางของตลาด และ ราคาที่ขายนั้นจะใกล้เคียงหรือเท่ากับคู่แข่ง การจัดจำหน่ายจะจำหน่ายผ่านตัวแทน ไม่มีการส่งเสริมการขาย เนื่องจากเป็นสินค้าประเภทวัตถุดิบส่งโรงงานเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ มิได้ส่งถึงมือผู้บริโภคโดยตรงการรับซื้อวัตถุดิบจะซื้อจากชาวสวนในท้องถิ่นในราคาที่ถูกเนื่องจากคุณภาพของมะพร้าวแห้งมีความขึ้น-

สูงและรับซื้อจากคนกลางจากต่างจังหวัดทั่วประเทศ แต่ปริมาณการรับซื้อจากทางภาคใต้จะมากกว่าและราคาที่รับซื้อจะสูงเนื่องจากคุณภาพของเนื้อมะพร้าวตากแห้งอยู่ในเกณฑ์ดี มีความชื้นน้อย

ปัญหาด้านการตลาด คุณภาพของน้ำมันดิบ ถ้าผลิตไม่ได้มาตรฐานเกรด Premium จะถูกกดราคาจากผู้ซื้อ

การจัดการด้านการเงิน

กิจการมีเงินทุนเริ่มแรกมาจากทุนของเจ้าของกิจการเป็นทุนส่วนตัวจดทะเบียนเริ่มต้น 1.0 ล้านบาท มียอดขายประมาณ 50 ล้านบาทต่อปี แหล่งเงินทุนที่ใช้ในกิจการได้มาจากเงินทุนของเจ้าของและเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินโดยใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนค่าใช้จ่ายที่สำคัญที่สุดของกิจการจะเป็นค่าจัดซื้อวัตถุดิบ กิจการจดทะเบียนประเภทบุคคลธรรมดา เสียภาษีในรูปแบบง่าย กิจการไม่มีการจัดทำงบประมาณทางการเงินล่วงหน้า กิจการสามารถทำกำไรได้ในระดับ 10 เปอร์เซ็นต์ของยอดขายขึ้นอยู่กับภารกิจกำไร ในการซื้อขายล่วงหน้า

ปัญหาด้านการเงิน ต้นทุนวัตถุดิบที่สูง ทำให้เงินทุนในการสั่งซื้อสูงขึ้นด้วย เป็นเหตุให้เงินทุนไม่เพียงพอ ขาดโอกาสในการผลิตให้ได้เต็มประสิทธิภาพและกำลังการผลิต การหมุนเวียนกระแสเงินสดที่ใช้ในการซื้อวัตถุดิบที่มีต้นทุนสูง ทำให้การหมุนเวียนของกระแสเงินสดของกิจการไม่คล่องตัว

3. การดำเนินงานของกิจการที่ 3

เป็นกิจการที่จดทะเบียนเพิ่มจากกิจการที่ 2 เพื่อรองรับการขยายกิจการในรูปแบบของน้ำมันมะพร้าวแปรรูป และผลิตน้ำมันปาล์ม ปัจจุบันดำเนินการ ร่วมกับกิจการที่ 2 ในส่วนของน้ำมันมะพร้าว มีเงินทุน 23.3 ล้านบาท มีกำลังผลิต 5,400 ตัน / ปี

4. การดำเนินงานของกิจการที่ 4

ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นผู้บริหารกิจการและหุ้นส่วน

ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

กิจการจดทะเบียนในรูปแบบโรงงาน ทุนจดทะเบียน 1.0 ล้านบาทกิจการในเครือของบริษัทผลิตอาหารสัตว์ ในกรุงเทพฯ เปิดดำเนินการ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2546 ซื้อกิจการจากเจ้าของเดิม ซึ่งเป็นชาวไต้หวัน เป็นลูกค้าในการรับซื้อกากมะพร้าวจากการหีบน้ำมันไปทำอาหารสัตว์ กิจการเดิมขาดทุนจากระบบการจัดการไม่ดี ไม่มีการควบคุมการผลิต และการรับซื้อวัตถุดิบ ที่มีคุณภาพ เจ้าของกิจการเป็นเพศชาย มีคนงานรวมทั้งสิ้น 12 คน เริ่มต้นกิจการจากการเทค-โอเวอร์จากเจ้าของเดิม ซึ่งเจ้าของกิจการยังไม่เคยทำธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวมาก่อน อาศัยการศึกษาและ

การเรียนรู้จากกิจการเดิม และผู้บริหารจัดการจบการศึกษาทางการเกษตร ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดและอาศัยจากประสบการณ์การซื้อขายกามะพร้าวเพื่อเป็นอาหารสัตว์จากโรงงานน้ำมันมะพร้าวเพิ่มจากการผลิตอาหารสัตว์ เหตุจูงใจในการทำธุรกิจน้ำมันมะพร้าวเป็นธุรกิจเสริมธุรกิจหลักเพราะมองเห็นช่องทางในการเจริญเติบโต และมองเห็นแนวทางการผลิต การจัดหาวัตถุดิบและการจัดจำหน่ายครบวงจร โดยเน้นต้นทุนต่ำสุดและให้กำไรสูงสุด

ด้านการจัดองค์กร

การวางแผน

กิจการมีการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้า ในด้านการผลิต และด้านการจัดการ โดยมีแผนระยะสั้น 1-3 ปี เนื่องจากเป็นสินค้าเกษตรซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงง่าย ปัจจัยที่ใช้ในการวางแผนคือสภาพเศรษฐกิจ และปริมาณผลผลิตของวัตถุดิบ ความพร้อมทางด้านการตลาด วัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพิ่มกำไรและยอดขาย ปัจจุบันกิจการมีการตั้งเป้าหมายในแต่ละปีว่าจะต้องผลิตให้ได้ปริมาณน้ำมันดิบ 300 ตัน ต่อ 6 เดือน

การจัดองค์กร(Organization)

โครงสร้างองค์กร กิจการมีลักษณะโครงสร้างแบบง่าย ๆ ไม่เป็นทางการ ดังนี้

การบริหารงาน ผู้จัดการทั่วไปจะดูแลและบริหารจัดการในด้านการรับซื้อและขาย มีฝ่ายบัญชีจัดทำเอกสารและส่งตรงไปยังบริษัทแม่ที่กรุงเทพฯ เพื่อจัดทำงบของการบัญชีของกิจการ สำหรับด้านการผลิตจะมีหัวหน้าช่างคอยดูแลและจะถูกควบคุมดูแลจากผู้จัดการทั่วไปซึ่งเป็นเจ้าของ และ หุ้นส่วนๆ อีกชั้นหนึ่ง การคัดเลือกคนเข้าทำงานจะพิจารณาถึงความชำนาญงานและความซื่อสัตย์ ค่าแรงขั้นต่ำจ่ายตามกฎหมายแรงงาน มีหัวหน้างาน 4 คน จ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือน ส่วนลูกจ้างทั่วไปจะจ่ายเป็นรายวันๆละ 175 บาท และ ในช่วงที่มีวัตถุดิบมาก ต้องมีการเหมาพิเศษมีค่าทำงานล่วงเวลา การจูงใจพนักงานให้มาทำงาน บริษัทจะมีเบี้ยขยัน มีเงินโบนัสสำหรับคนที่ทำงานดี มีประกันสังคม เครื่องแบบ และที่พักอาศัย การประเมินผลงานผู้บริหารซึ่งเป็นเจ้าของกิจการเป็น ผู้ประเมินพนักงานเอง

การนำ (Leading) กิจการมีการติดต่อสื่อสารแบบบนลงล่าง มีการมอบหมายงานไปตามสายบังคับบัญชา ผู้บริหารจะให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่หัวหน้างาน และ พนักงานสอดคล้องกับมาตรฐานของแผนการปฏิบัติงานในบริษัท

การควบคุม (Controlling) บริษัทจะมีการวางระบบรายงานผลการปฏิบัติงานจากหัวหน้างานทุกวัน มีการประเมินพฤติกรรมในการทำงาน การตรวจสอบความสำเร็จของงาน มีการควบคุมขณะปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดการ การขาดวัตถุดิบในการผลิต ทำให้คนงานมีงานทำไม่สม่ำเสมอ จะต้องดึงคนงานจากบริษัทที่ผลิตอาหารสัตว์มาช่วยในการผลิตในกรณีที่วัตถุดิบมาก และวัตถุดิบในบางช่วงมีราคาแพง และกิจการ โรงงานเป็นที่เช่า ซึ่งมีค่าเช่าเดือนละ 40,000 บาท

การจัดการด้านการผลิต

ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว บริษัทมีเครื่องจักรในการหีบน้ำมันดิบ โดยใช้มอเตอร์ไฟฟ้าจำนวน 9 เครื่อง ปริมาณแรงงานที่ใช้ในการผลิต 12 คน ต่อวัน แบ่งเป็น 3 กะๆ ละ 4 คน ในการขนส่งสินค้าขึ้นลง จะจ้างคนภายนอกเป็นคร่าว วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าวจะใช้เมื่อมะพร้าวตากแห้งอย่างเดียว โดยจะเน้นคุณภาพของน้ำมันเกรด premium ในการจัดซื้อวัตถุดิบจะเน้นราคาและมาตรฐานของวัตถุดิบ

การซื้อวัตถุดิบ บริษัทจะสั่งซื้อจากทางภาคใต้โดยจะซื้อเป็นเงินสด บริษัทมีแผนการดำเนินงานที่จะสร้างสถานที่รับซื้อวัตถุดิบเมื่อมะพร้าวตากแห้งในจังหวัดทางภาคใต้ เพื่อป้อนโรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าวโดยตรง ราคาวัตถุดิบจะขึ้นลงอยู่ที่ราคาของน้ำมันดิบของตลาด การควบคุมการผลิตบริษัทมีการวางแผนเป็นระยะสั้น จะผลิตตามวัตถุดิบที่มีและแรงงาน เครื่องจักรจะผลิตเต็มกำลังการผลิต การผลิตน้ำมันแต่ละครั้งเป็นช่วงๆ ขึ้นอยู่กับวัตถุดิบเป็นสำคัญ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะเป็นน้ำมันดิบ หากเหลือจากการหีบน้ำมันจะส่งไปโรงงานอาหารสัตว์ของบริษัทเอง

กรรมวิธีการผลิต นำวัตถุดิบ(เมื่อมะพร้าวตากแห้ง) นำมาอบให้แห้งได้ตามมาตรฐาน จากนั้นนำมาไม่ให้เป็นชิ้นเล็กๆ ส่งผ่านไปยังเครื่องหีบน้ำมัน น้ำมันที่ได้จากการหีบจะต้องผ่านเครื่องกรอง ไปสู่ถังพักเพื่อรอการจำหน่ายส่ง โรงงานที่รับซื้อน้ำมันดิบอีกต่อหนึ่ง

ปัญหาด้านการผลิต การชำรุดของเครื่องจักรต้องมีค่าซ่อมแซมที่มีราคาแพงและวัตถุดิบจะขาดแคลนในบางช่วง รวมทั้งบางครั้งวัตถุดิบที่สั่งซื้อมาไม่ได้มาตรฐาน

แนวทางแก้ไข บริษัทมีแนวโน้มจะย้ายฐานการผลิตไปรวมอยู่กับบริษัทผลิตอาหารสัตว์ซึ่งเป็นบริษัทแม่ ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีเนื้อที่กว้างขวางเป็นการลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเช่าที่ตั้ง โรงงานและค่าขนส่งในส่วนที่ส่งโรงงานรับซื้อน้ำมันดิบ มีส่วนทำให้ต้นทุนการดำเนินงานลดลง

การจัดการด้านการตลาด

ปัจจัยทางการตลาดที่บริษัทให้ความสำคัญคือด้านราคา คุณภาพน้ำมัน และด้านการจัดจำหน่าย การขายน้ำมันดิบให้กับโรงงานที่รับซื้อจะทราบราคาจากการสอบถามจากบริษัทที่รับซื้อแต่ละรายแล้วเปรียบเทียบราคาบริษัทไหนให้ราคาที่ดีกว่าจะส่งไปจำหน่ายบริษัทนั้น ช่องทางการจัดจำหน่ายจะผ่านตัวแทนและจำหน่ายโดยตรงทางอินเทอร์เน็ตกับผู้ซื้อในต่างประเทศ การส่งเสริมการขายไม่มีเนื่องจากผลิตภัณฑ์น้ำมันดิบเป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายของผู้บริโภคอีกช่วงหนึ่ง

ปัญหาด้านการตลาด บริษัทรับซื้อน้ำมันดิบ จะให้ราคาต่ำถ้าคุณภาพของน้ำมันดิบไม่ได้มาตรฐาน

การจัดการด้านการเงิน

บริษัทมีแผนกบัญชี มีการทำบัญชีและใช้คอมพิวเตอร์ในการส่งข้อมูลรายการรับจ่ายให้กับบริษัทแม่เป็นผู้จัดทำบดุล งบกำไรขาดทุนของบริษัทอีกต่อหนึ่ง การลงทุนในสินทรัพย์แหล่งที่มาของเงินทุนจะโอนมาจากบริษัทแม่ ไม่มีการหมุนเวียนบัญชีที่โรงงานโดยตรง บริษัทมีเงินทุนจดทะเบียน 1.0 ล้านบาทในส่วนของโรงงาน มียอดขายประมาณ 10 ล้านบาทต่อปี แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน จะเป็นค่าวัตถุดิบ(เมื่อมะพร้าวตากแห้ง) และ ค่าซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงาน ค่าเช่าที่ตั้งโรงงาน รวมทั้งค่าเครื่องจักร เนื่องจากบริษัทเริ่มดำเนินกิจการใหม่ต้องลงทุนสูง ทำให้ยังมีกำไรน้อย

5. สรุปภาพรวมการดำเนินงานของ 4 กิจการ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ

กิจการจดทะเบียนบุคคลธรรมดาในรูปแบบโรงงานเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงกิจการเดียวที่จดทะเบียนนิติบุคคลในรูปแบบของบริษัทจำกัด โดย ในแต่ละกิจการได้เริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2519 ปีพ.ศ.2522 และ ปี พ.ศ.2545 ตามลำดับ ทุนจดทะเบียนของกิจการขนาดเล็กและขนาดกลาง อยู่ที่ระดับ 1.0 ล้านบาท ถึง 3.0 ล้านบาทมีสินทรัพย์รวม 3.5 ล้านบาทถึง 22.5 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นเครือญาติของเจ้าของกิจการ มีการบริหารงานแบบครอบครัว ดำเนินธุรกิจผลิตน้ำมันมะพร้าว มียอดขายที่ระดับ 10.0 ล้านบาท ถึง 50.0 ล้านบาทต่อปี มีคนงานของกิจการเฉลี่ยที่ระดับ 12-60 คน

ด้านการจัดการ

การดำเนินกิจการส่วนใหญ่ ในระยะเริ่มต้นจะเป็นรุ่นบิดาและในรุ่นต่อมาบุตรจะเป็นผู้สืบทอดกิจการ

กิจการบริหารงานในรูปแบบครอบครัวและเครือญาติช่วยกันบริหารแต่การตัดสินใจอยู่ที่เจ้าของกิจการ การดำเนินงานด้านการจัดการแบ่งดังนี้

การวางแผน(Planning) กิจการทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางมีการบริหารงานแบบง่ายๆ ในครอบครัว มีการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้า ส่วนใหญ่จะวางแผนในด้านการผลิตแผนที่วางไว้จะเป็นแผนระยะสั้น 1-3 ปี

ปัจจัยที่ใช้ในการวางแผนคือปริมาณผลผลิตของวัตถุดิบและความพร้อมทางการเงิน เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของกิจการคือการขยายฐานธุรกิจ

การจัดองค์กร (Organization)

โครงสร้างองค์กร มีลักษณะโครงสร้างแบบง่าย ๆ ไม่เป็นทางการ ดังนี้

ในด้านการจัดคนเข้าทำงานกิจการ ไม่มีการวางแผนแต่จะใช้หลักเกณฑ์การเลือกคนเข้าทำงานจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น การจ่ายค่าจ้างจะจ่ายเป็นรายวันและเหมาค่าแรงตามการทำงานของแต่ละคน ปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดค่าจ้างของกิจการคือ ค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายแรงงานและความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน คุณสมบัติที่ใช้ในการเลือกลูกจ้างในการปฏิบัติงานคือ ความซื่อสัตย์ กิจการจะมีการอบรมและสอนงานผู้เข้าทำงานใหม่จากหัวหน้างานโดยตรง และจะเรียนรู้การทำงานด้วยตนเอง ผลประโยชน์ที่ได้รับนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่กิจการให้จะเป็นโบนัสพิเศษ ประกันสังคม ประกันอุบัติเหตุ เครื่องแบบพนักงาน มีการลาหยุดงานและให้ทุนการศึกษาบุตรพนักงาน กิจการจะไม่มีการประเมินผลเป็นทางการ ลูกจ้างจะไม่ทราบหลักเกณฑ์ในการประเมินวัดผลงาน คุณสมบัติที่สำคัญที่กิจการใช้ในการประเมินผลลูกจ้างคือความขยันหมั่นเพียร การจงใจลูกจ้างในการทำงานกิจการใช้การยกย่องชมเชยและเพิ่มค่าตอบแทนในการทำงาน

การนำ(Leading) กิจการมีการติดต่อสื่อสารแบบบนลงล่าง มีการมอบหมายสั่งการไม่เป็นไปตามสายบังคับบัญชาส่วนใหญ่

การควบคุม(Controlling) การทำงานของกิจการในการรายงานผลการปฏิบัติงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา กิจการส่วนใหญ่มีการวางระบบการควบคุม วิธีการควบคุมการดำเนินงาน มีการตรวจสอบความสำเร็จของงานและ มีการตรวจสอบดูแลขณะปฏิบัติงาน

ปัญหาด้านการจัดการ กิจการส่วนใหญ่จะขาดแคลนแรงงานและขาดการวางแผนงานที่ดี

การจัดการด้านการผลิต

การวางแผนการผลิตจะเป็นการวางแผนระยะสั้น 1-3 ปี ผลิตตามวัตถุดิบที่สามารถจัดซื้อได้ ปัจจุบันกำลังผลิตของแต่ละกิจการยังใช้ไม่เต็มกำลังการผลิต เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบในบางช่วงที่ผลผลิตมะพร้าวผลให้ผลผลิตน้อย กิจการบางแห่งเพิ่มการผลิตน้ำมันปาล์ม โดยใช้สายการผลิตที่กิจการมีอยู่เป็นการเพิ่มกำลังการผลิตของกิจการให้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำมันมะพร้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง ผิวมะพร้าวแห้งและกากมะพร้าวแห้งในการผลิตจะการสูญเสียวัตถุดิบไปประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ เป็นส่วนที่ต้องทิ้ง ผลพลอยได้จากการผลิตเป็นกากมะพร้าวจะขายให้เป็นส่วนผสมอาหารสัตว์

กรรมวิธีการผลิตน้ำมันมะพร้าว

นำมะพร้าวตากแห้งที่รับซื้อจากชาวสวนหรือตัวแทน มาเข้าเตาอบมะพร้าวเพื่อให้หมดความชื้น โดยใช้อุณหภูมิประมาณ 60 C เมื่ออบมะพร้าวแห้งได้ 100 % แล้วจึงลำเลียงเข้าสู่เครื่องโม่ใหญ่ให้เป็นชิ้นเล็กๆ ขนาด 1 เซนติเมตร นำวัตถุดิบที่โม่แล้วเข้าเครื่องหีบน้ำมัน น้ำมันที่ได้จะถูกลำเลียงผ่านเครื่องกรองน้ำมัน เพื่อให้ได้น้ำมันดิบที่สะอาด จากนั้นนำเข้าสู่ถังพักเพื่อการจำหน่ายหรือจัดส่งลูกค้าโดยรถบรรทุกน้ำมันขนาดบรรจุ 15,000 ลิตร ต่อ 1 คัน

ส่วนกากมะพร้าวที่ถูกแยกออกมาจะขายให้เป็นส่วนผสมของอาหารสัตว์ให้กับพ่อค้ารายย่อย และโรงงานผลิตอาหารสัตว์ในราคาถูก จะเห็นได้ว่าในขั้นตอนการผลิตจะใช้เครื่องจักรทุกขั้นตอนการผลิตต้องอาศัยแรงงานคนมาก เนื่องจากเทคโนโลยีและขบวนการผลิตของกิจการส่วนใหญ่ไม่ทันสมัย ซึ่งกรรมวิธีการผลิตมีขั้นตอนดังนี้

ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาที่กิจการประสบอยู่ในช่วงนี้มากที่สุดจะเป็นวัตถุดิบที่มีไม่เพียงพอ การผลิตจึงผลิตไม่ได้เต็มกำลังการผลิตต่อวันและเครื่องจักร เทคโนโลยีและขบวนการในการผลิตไม่ทันสมัย ต้องใช้แรงงานคนมากมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูง

การจัดการด้านการตลาด

กิจการจัดจำหน่าย โดยจำหน่ายผ่านตัวแทน หรือบางแห่งจำหน่ายกับบริษัทที่รับซื้อโดยตรง ตลาดที่รับซื้อน้ำมันดิบจะเป็นกลุ่มเดียวกัน

ในด้านส่วนประสมการตลาด กิจการให้ความสำคัญส่วนใหญ่จะเน้นกิจกรรมด้านราคา เป็นลำดับแรก รองลงมาจะเป็นด้านการจัดจำหน่าย ด้านผลิตภัณฑ์และด้านการส่งเสริมการตลาด

ผลิตภัณฑ์หลักของกิจการคือการผลิตน้ำมันมะพร้าวซึ่งผลิตในรูปแบบของน้ำมันดิบ ทำเลที่ตั้งของกิจการจะอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ คือเนื้อมะพร้าวตากแห้ง มีส่งกิจการตลอดทั้งปี มากบ้างน้อยบ้างตามผลผลิตที่ออกตามฤดูกาล

การตลาดที่กิจการให้ความสำคัญที่สุดคือด้านราคา การกำหนดราคาใช้หลักเกณฑ์จากราคากลางของตลาด และราคาที่ขายนั้นจะใกล้เคียงหรือเท่ากับคู่แข่ง

ช่องทางการจัดจำหน่ายจะจำหน่ายผ่านตัวแทน และจำหน่ายกับโรงงานที่ผลิตสินค้าที่ใช้ น้ำมันดิบมาพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยตรง

การส่งเสริมการขาย ไม่มีเนื่องจากเป็นสินค้าประเภทวัตถุดิบส่งโรงงานเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ มิได้ส่งถึงมือผู้บริโภคโดยตรง

ปัญหาด้านการตลาด คุณภาพของน้ำมันดิบ ถ้าผลิตไม่ได้มาตรฐานเกรด Premium จะถูกกดราคาจากผู้ซื้อ

การจัดการด้านการเงิน

กิจการมีการบันทึกข้อมูลบัญชีโดยใช้คอมพิวเตอร์ มีการจัดทำรายการทางการเงินตามที่กฎหมายกำหนด

เงินทุนเริ่มแรกมาจากทุนของเจ้าของกิจการเป็นทุนส่วนตัวจดทะเบียนเริ่มต้น 1.0 ล้านบาท มีการลงทุนในทรัพย์สินมากกว่า 5 ล้านบาทแหล่งที่ได้มาของเงินทุนได้จากส่วนของเจ้าของ ผู้ถือหุ้นและการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน ค่าใช้จ่ายที่สำคัญที่สุดของกิจการจะเป็นค่าจัดซื้อวัตถุดิบ และค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงเครื่องจักร กิจการสามารถทำกำไรได้ในระดับ 10-20 %เมื่อเปรียบเทียบกับยอดขาย การขายน้ำมันดิบจะขายเป็นเงินสด

ปัญหาด้านบัญชีและการเงิน ต้นทุนวัตถุดิบที่สูง ทำให้เงินทุนในการสั่งซื้อสูงขึ้นด้วย เป็นเหตุให้เงินทุนไม่เพียงพอ ขาดโอกาสในการผลิตให้ได้เต็มประสิทธิภาพและกำลังการผลิต การหมุนเวียนกระแสเงินสดที่ใช้ในการซื้อวัตถุดิบที่มีต้นทุนสูง ทำให้การหมุนเวียนของกระแสเงินสดของกิจการไม่คล่องตัว

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจทำนํ้ามันมะพร้าว ในจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นการสรุปผลการศึกษา ในด้านข้อมูลทั่วไปของกิจการ และการดำเนินงานของธุรกิจ ในด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ซึ่งขอบเขตประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าของกิจการผลิตนํ้ามันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีทั้งหมด 4 กิจการ ผลของการศึกษาวิจัยสรุปตามหัวข้อสรุปผลอภิปรายผล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ลักษณะการดำเนินงานทั่วไปของธุรกิจการผลิตนํ้ามันมะพร้าว

ธุรกิจการผลิตนํ้ามันมะพร้าวเป็นอุตสาหกรรมที่รองรับพืชผลทางการเกษตรใช้มะพร้าวตากแห้งเป็นวัตถุดิบ ผ่านกระบวนการผลิตด้วยเครื่องจักรหลายชนิดตามขั้นตอนการผลิต ได้แก่ เตอบมะพร้าว, เครื่องบดหรือโม่, เครื่องหีบนํ้ามันและเครื่องกรองนํ้ามัน เพื่อให้ได้นํ้ามันมะพร้าวดิบที่สะอาด บรรจุถังพักเพื่อรอการจำหน่ายให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้นํ้ามันมะพร้าวดิบเป็นวัตถุดิบ จัดส่งโดยรถบรรทุกนํ้ามัน ช่องทางการจำหน่าย จะขายผ่านตัวแทนที่รับซื้อ โดยมีการตกลงราคาซื้อขายกันล่วงหน้า นํ้ามันมะพร้าวสามารถนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด เช่น นํ้ามันพืช เนยเทียม นมผง สบู่ เครื่องสำอาง แชมพู ผงซักฟอก และนํ้ามันไปโอดีเซล ปัจจุบันนํ้ามันมะพร้าวบริสุทธิ์กำลังเป็นที่นิยมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. ลักษณะการดำเนินงานธุรกิจการผลิตนํ้ามันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการเป็นเพศชายจำนวน 2 คน เพศหญิง 1 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

2.2 ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินธุรกิจเป็นรูปบริษัท เจ้าของคนเดียวส่วนใหญ่เปิดดำเนินงานมาเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป ทุนจดทะเบียนของกิจการขนาดเล็ก 1 ล้านขึ้นไป กิจการที่ 1-3 เป็นกิจการกลุ่มเครือญาติและเจ้าของกิจการ มีการบริหารงานแบบครอบครัว กิจการที่ 4 เป็นบริษัทผลิตอาหารสัตว์ มาเทคโอเวอร์กิจการต่อจากเจ้าของกิจการเดิมซึ่งเป็นชาวต่างชาติ เป็น

บริษัทผลิตอาหารสัตว์ มาเทคโนโลยีการต่อจากเจ้าของกิจการเดิมเข้าเป็นชาวต่างชาติ เป็นโรงงานขนาดเล็ก มีคนงานของกิจการ 20 คน กิจการ 1 และ 2 เป็นกิจการขนาดกลางมีคนงานที่ระดับ 30-60 คน กิจการที่ 2 และ 3 เป็นเจ้าของเดียวกัน ผู้ประกอบการเริ่มดำเนินการจากการทำธุรกิจด้านอื่นมาก่อน

2.3 ข้อมูลด้านการดำเนินธุรกิจ

ด้านการจัดการ

ผลการศึกษาด้านการวางแผน การดำเนินธุรกิจของกิจการในระยะเริ่มต้น จะเป็นรุ่นบิดาเริ่มทำธุรกิจไว้ และต่อมาบุตรจะเป็นผู้สืบทอดกิจการ กิจการส่วนใหญ่จะเป็นการวางแผนระยะสั้น กำหนดแผนการขายการผลิตให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง จะวางแผนในด้านการผลิต ปัจจัยที่ผู้ประกอบการคำนึงถึงมากที่สุดในการวางแผนปริมาณผลผลิตของวัตถุดิบและความพร้อมทางการเงิน

ผลการศึกษาด้านการจัดการ ลักษณะโครงสร้างตามหน้าที่ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน ผู้ประกอบการธุรกิจ จะมีการบังคับบัญชา เป็นแบบเจ้าของกิจการกับลูกจ้าง การตัดสินใจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับเจ้าของกิจการ การจัดคนเข้าทำงานควรคัดเลือกคนเข้าทำงานพิจารณาจากผู้มีประสบการณ์ และคนท้องถิ่น คุณสมบัติที่ใช้เลือกคือ ความซื่อสัตย์ คนงานส่วนใหญ่ จะอยู่กับบริษัทมาตั้งแต่เริ่มกิจการ ค่าจ้างหรือค่าตอบแทน จะพิจารณาตามข้อกำหนด กฎหมายแรงงานค่าแรงขั้นต่ำ ส่วนใหญ่จะจ่ายค่าจ้างเป็นรายวัน และค่าตอบแทนขึ้นอยู่กับอายุงานและความสามารถบวกกับประสบการณ์ในการทำงาน และมีบางส่วนที่จ้างเหมาในการขนถ่ายวัตถุดิบในการผลิต ซึ่งจ้างเป็นครั้งคราว ผลตอบแทนที่นอกเหนือจากค่าจ้างจะอยู่ในรูปของค่าล่วงเวลา ค่าประกันสังคม ประกันอุบัติเหตุ วัสดุสวัสดิการ เครื่องแบบพนักงาน พุนการศึกษาบุตร

ด้านการนำหรือสั่งการ ผู้ประกอบการทั้งหมดมีการสื่อสารสั่งการแบบบน-ล่าง มอบหมายงานโดยเจ้าของกิจการ (Top-Down) มีการรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นประจำ

ด้านการควบคุม และการประเมินผลงาน ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการเป็นผู้ดำเนินการเองโดยใช้เกณฑ์การเปรียบเทียบผลงานกับแผนงานที่วางไว้

การจัดการด้านการผลิต

ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนด้านการผลิตจะเป็นการวางแผนในระยะสั้น ขึ้นอยู่กับปริมาณของวัตถุดิบที่จะซื้อได้และโรงงานที่รับซื้อน้ำมันดิบ กิจการมีกำลังการผลิตในปัจจุบันมากกว่าปริมาณวัตถุดิบ กรรมวิธีการผลิตจะใช้เครื่องจักร

การจัดการด้านการตลาด

ผลการศึกษาพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายคือน้ำมันมะพร้าวในรูปแบบน้ำมันดิบ ต้องนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อส่งต่อผู้บริโภคต่อไป ตลาดน้ำมันดิบจะเป็นกลุ่มเดียวกัน ซึ่งผู้ซื้อจะเป็นผู้กำหนดราคาน้ำมันดิบ และกิจการแต่ละกิจการจะเป็นผู้กำหนดราคาซื้อวัตถุดิบ ในการผลิตน้ำมันมะพร้าวอีกช่วงหนึ่ง ซึ่งราคาวัตถุดิบจะเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ช่องทางการจัดจำหน่ายจะส่งตรงกับบริษัทหรือจำหน่ายน้ำมันดิบโดยตรงหรือผ่านตัวแทน การส่งเสริมการตลาดไม่มีเนื่องจากเป็นผลผลิตซึ่งไม่ถึงผู้บริโภคโดยตรง ต้องผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์อีกทอดหนึ่ง

การจัดหาวัตถุดิบ กิจการจะรับซื้อวัตถุดิบจากผู้ส่งวัตถุดิบขาประจำ โดยกิจการจะรับซื้อวัตถุดิบภายในท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นเงินสด และจะรับซื้อวัตถุดิบจากทางภาคใต้และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเครดิต 7 วัน ส่วนการจำหน่ายน้ำมันดิบ บริษัทที่รับซื้อจะเป็นผู้กำหนดราคา (ผู้ขายกำหนดราคาเองไม่ได้) และจะให้เครดิตอยู่ในช่วง 7, 15 และ 30 วัน

การจัดการด้านการเงิน

ผู้ประกอบการธุรกิจน้ำมันมะพร้าวมีการจัดทำสมุดบัญชีและงบการเงิน 2 กิจการ การดำเนินธุรกิจน้ำมันมะพร้าว ใช้เงินทุนหมุนเวียนในรูปแบบเงินสด สำหรับรับซื้อผลผลิต ซึ่งเป็นวัตถุดิบจากผู้ขายซึ่งเป็นคนท้องถิ่น แหล่งที่มาของเงินทุนมาจากทุนส่วนตัว เงินส่วนหนึ่งมาจากเงินกู้ยืมในรูปแบบการบัญชีเบิกเงินเกินบัญชี (O/D) การหมุนเวียนบัญชีผ่านธนาคารมากกว่า 1.0 ล้านต่อเดือน กิจการมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเครื่องจักรประมาณ 3-5 แสน/ปี มีกำไรก่อนหักภาษีมาใน 10%

3. ปัญหาและอุปสรรคด้านการดำเนินงาน

ด้านการจัดการ

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางช่วง และแรงงานที่มีความชำนาญมีความรู้เรื่องเครื่องจักรควบคุมการผลิตให้ได้น้ำมันที่มีคุณภาพสูง และกิจการขาดการวางแผนงาน ใช้การตัดสินใจเฉพาะหน้าของเจ้าของกิจการเป็นเกณฑ์ เจ้าของกิจการบริหารงานแบบครอบครัวดูแลบริหารกิจการทุกด้าน ทำให้การควบคุมไม่ทั่วถึง

การจัดการด้านการผลิต

ผลการศึกษาพบว่า เนื่องจากกิจการดำเนินธุรกิจน้ำมันมานาน เครื่องจักรเก่า ขบวนการผลิตไม่ทันสมัย การชำรุดของเครื่องจักรทำให้ต้องมีค่าซ่อมบำรุงสูง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจะขาดแคลนในบางช่วง ทำให้เครื่องจักรทำงานได้ไม่เต็มกำลังการผลิต คุณภาพของวัตถุดิบมะพร้าวตากแห้งไม่ได้คุณภาพ เป็นเชื้อรามากบางครั้งเน่าเสีย ส่งผลให้การผลิตน้ำมันมะพร้าวมีคุณภาพต่ำ ตัวแปรที่สำคัญในการผลิตคือผลผลิตของวัตถุดิบจะออกมากในช่วงครึ่งปีแรก(เดือน พฤษภาคม -

สิงหาคม) และจะให้ผลผลิตน้อยในช่วงครึ่งปีหลัง (ธันวาคม – มกราคม) ทำให้ต้องมีการกักตุนสินค้า

การจัดการด้านการตลาด

ผลการศึกษาพบว่า การกำหนดราคาขึ้นอยู่กับบริษัทซื้อน้ำมัน โดยผ่านตัวแทนรับซื้อ ซึ่งถ้าช่วงที่น้ำมันผลิตได้มาก ๆ จะทำให้ราคาตกต่ำ และชะลอการรับซื้อในบางช่วงทำให้บางครั้งต้องขายในราคาที่ต่ำ คุณภาพของน้ำมันดิบ ผลิตไม่ได้มาตรฐานก็จะถูกกดราคาจากผู้รับซื้อ

การจัดการด้านการเงิน

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินธุรกิจน้ำมันมะพร้าว ต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อมะพร้าวแห้งจากชาวสวน และพ่อค้าคนกลาง ในท้องถิ่นโดยใช้ในรูปเงินสด และในส่วนพ่อค้าคนกลางทางใต้ หรือประจวบ จะให้เครดิต 7 วัน ในส่วนของการกู้ยืมจะเป็นลักษณะเงิน O/D มีระยะเวลาการชำระหนี้เร็ว และต้องให้เครดิตแก่ผู้รับซื้อ 7-30 วัน ทำให้บางครั้งขาดสภาพคล่องทางการเงิน

อภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง การดำเนินธุรกิจน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ทำการศึกษาทั้งหมด 4 ด้านคือ

1. ด้านการจัดการ
2. การจัดการด้านการผลิต
3. การจัดการด้านการตลาด
4. การจัดการด้านการเงิน

โดยได้ผลการศึกษาดังนี้

1. ด้านการจัดการ จากการศึกษาโดยใช้กระบวนการบริหารจัดการ (Management Process) ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ที่สัมพันธ์กัน 4 ประการ คือ การวางแผน(Planing) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) โดย ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2545 พบว่า

1.1 ด้านการวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์ และพิจารณาถึงวิธีการที่ควรปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ผู้ดำเนินธุรกิจน้ำมันมะพร้าวส่วนใหญ่มีการวางแผนในระยะสั้น โดยใช้ประสบการณ์และข้อมูลสภาพแวดล้อมต่างๆ มาวิเคราะห์เพียงเล็กน้อย อาศัยการดำเนินงานในอดีต เป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนการดำเนินธุรกิจ

ปัจจุบัน และคาดว่าจะประสบความสำเร็จในอนาคตว่า กิจการส่วนใหญ่เป็นดำเนินการเป็นระยะเวลา 10-25 ปี ผู้ดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมักเป็นรุ่นลูกที่มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจมาตั้งแต่ยุคเริ่มต้น และประสบการณ์และแนวทางการดำเนินธุรกิจที่ผ่านมาเป็นสูตรสำเร็จที่กิจการดำเนินธุรกิจต่อไปในอนาคต

1.2 ด้านการจัดองค์การ (Organizing) เป็นขั้นตอนในการจัดบุคคลและทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการทำงานนั้น (Sehermerthom 1999 : G7) จากการสำรวจผู้ดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่จะบริหารแบบธุรกิจครอบครัว เจ้าของคนเดียว เป็นธุรกิจขนาดกลางและเล็ก ผู้บริหารแต่ละหน้าที่จะเป็นบุคคลในครอบครัว และจะมีการประชุมปรึกษาหารือแบบไม่เป็นทางการ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด และความเหมาะสมในแต่ละด้าน ผู้บริหารที่เป็นผู้หญิง ส่วนใหญ่จะควบคุมด้านการเงินบัญชี และการตลาดส่วนผู้บริหารชายจะควบคุมด้านการผลิต การจัดองค์การเป็นการจัดแบบง่าย ๆ มี 3 ระดับ คือ เจ้าของกิจการ พนักงาน และกรรมกร โดยใช้การแบ่งงานตามหน้าที่เป็นหลัก การจัดคนเข้าทำงาน บุคลากรผู้ประกอบการจะมีทั้งบุคคลในครอบครัวและบุคคลภายนอก การคัดเลือกและบรรจุคนเข้าทำงานจะพิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงานเป็นหลัก ซึ่งเจ้าของกิจการจะเป็นผู้คัดเลือกเอง และรักษาประสิทธิภาพของพนักงานในตำแหน่งต่างๆ ในองค์กร ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.3 การนำ (Leading) เป็นขั้นตอนในการกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นและชักนำความพยายามของพนักงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (Sehermerthom 1999 : G5) การติดต่อสื่อสาร หรือการสั่งการจะเป็นแบบ บน-ล่าง (Top-Down) ทั้งหมด การจูงใจพนักงานใช้การจ่ายผลตอบแทนเป็นค่าจ้างเงินเดือน และสวัสดิการของพนักงานในรูปแบบพนักงาน ที่พักอาศัย ค่าล่วงเวลา และบางแห่งให้ทุนการศึกษาแก่บุตรพนักงาน ประกันสังคม และให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงเงินโบนัสพิเศษ

1.4 การควบคุม (Controlling) เป็นการติดตามผลการทำงานและแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่จำเป็น หรือเป็นขั้นตอนของการวัดผลการทำงานและดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการ ผู้ดำเนินธุรกิจน้ำมันมะพร้าวส่วนใหญ่ กิจการไม่มีการวางระบบการควบคุมการทำงานที่ชัดเจน ใช้การรายงานผลจากลูกจ้าง หรือเป็นการสอบถามของเจ้าของกิจการจากลูกจ้างเอง วิธีการควบคุมการดำเนินงานจะใช้วิธีการตรวจสอบความสำเร็จของงาน มีการควบคุมตรวจสอบในช่วงปฏิบัติงานเท่านั้น

2. การจัดการด้านการผลิต

ศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการผลิต จากการพิจารณาศึกษากิจกรรมทางการผลิตที่จำเป็นและมีผลต่อการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพปัจจัยที่นำมาศึกษาได้แก่ วัตถุดิบการผลิต การควบคุมการผลิต และคุณภาพการผลิต (Ragd, Louis J.1968) ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนการผลิตเป็นการวางแผนระยะสั้น ผลิตตามวัตถุดิบที่สามารถจัดซื้อได้ เนื่องจากปัจจุบันวัตถุดิบมีน้อยไม่เพียงพอกับกำลังการผลิตของเครื่องจักรที่มีของแต่ละกิจการ ปัจจัยสำคัญในการจัดการและการผลิตผู้บริหารต้องให้ความสำคัญหลายกิจการมีต้นทุนค่าวัตถุดิบและการจัดหาบริการอื่นเช่นค่าขนส่ง รวมกันให้อัตราที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับยอดขาย ทำให้ต้นทุนการดำเนินงานสูง กิจการต้องจัดระบบการบริหารวัตถุดิบอย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถควบคุมต้นทุน ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินงานได้

การควบคุมการผลิต กิจการมีการตรวจสอบ และควบคุมการผลิตในช่วงปฏิบัติงาน มีหัวหน้าช่างเครื่องคอยตรวจเช็คเครื่องจักรให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกขั้นตอนการผลิตตามปริมาณวัตถุดิบที่มีอยู่

คุณภาพการผลิต การผลิตน้ำมันมะพร้าวจะเป็นการผลิตน้ำมันดิบ คุณภาพเกรดพรีเมียม (เกรด A) เป็นน้ำมันที่มีคุณภาพที่ดีที่สุด มีค่าความเป็นกรดต่ำสุด (pH ไม่เกิน 3.5) คุณภาพของน้ำมันจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของวัตถุดิบ ที่ใช้ผลิต ถ้าเป็นเนื้อมะพร้าวตากแห้งไม่มีเชื้อรา จะสามารถผลิตน้ำมันที่มีคุณภาพ แต่ถ้าเป็นผิวมะพร้าวหรือกากมะพร้าวแห้ง รวมทั้งเนื้อมะพร้าวที่ไม่มีคุณภาพ จะทำให้ผลิตน้ำมันมะพร้าวเกรด B คุณภาพต่ำ ค่ากรดสูง สีของน้ำมันจะขุ่น ไม่ใสเหมือนเกรด A ปัจจุบันเนื้อมะพร้าวตากแห้งในท้องถิ่นจะมีน้อยลง เนื่องจากผลผลิตมะพร้าวเกษตรกรนำมาปอกเป็นมะพร้าวขาวส่งโรงงานกะทิสดซึ่งได้ราคาดีกว่า

3. การจัดการด้านการตลาด

ทำการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการตลาดของ Phillip Kotler ได้แก่นแนวคิด ส่วนผสมทางการตลาด 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในด้านราคา มากที่สุด โดยได้นำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกถึงส่วนประสมในแต่ละด้าน

ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) เนื้อมะพร้าวตากแห้ง ผิวมะพร้าวตากแห้ง และกากมะพร้าวแห้ง นำมาแปรรูปเป็นน้ำมันมะพร้าวในรูปน้ำมันดิบ วัตถุดิบแต่ละประเภทจะให้ปริมาณและคุณภาพของน้ำมันดิบที่แตกต่างกัน เนื้อมะพร้าวตากแห้งจะเป็นวัตถุดิบที่ให้ปริมาณน้ำมันดิบที่เกรดดีกว่าวัตถุดิบที่เป็นผิวและกากมะพร้าวแห้ง ดังนั้นกิจการต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ

และเพิ่มอัตราการผลิตให้เต็มประสิทธิภาพ ผลผลิตก็น้ำมันดิบ เป็นวัตถุดิบสามารถนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย เช่น น้ำมันพืช เครื่องสำอาง เป็นต้น

ด้านราคา (Price) ซึ่งเป็นต้นทุนทั้งหมดที่ลูกค้าต้องจ่ายในการแลกเปลี่ยนสินค้า การกำหนดราคาของแต่ละกิจการจะมีต้นทุนที่ใกล้เคียงกัน การกำหนดราคาวัตถุดิบที่เป็นผลผลิตมะพร้าวตากแห้ง อาศัยราคาของผลผลิตน้ำมันมะพร้าวที่เป็นน้ำมันดิบจากบริษัทรับซื้อ เป็นราคากลางของตลาด ซึ่งมีการขึ้นหรือลงตามภาวะตลาด ทุกกิจการจะมีราคาในการรับซื้อวัตถุดิบ และราคาขายผลผลิตที่เป็นน้ำมันมะพร้าว ในราคาที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน การสร้างยอดขายของแต่ละกิจการมีการพิจารณาลักษณะของการแข่งขันในตลาดเป้าหมาย และลูกค้าต่อราคาที่แตกต่างกัน

ลูกค้ารายใหญ่จะได้ข้อเสนอที่ดีกว่า มีเครดิตที่ยาวกว่า มีเงื่อนไขในการซื้อขายที่แตกต่าง การซื้อแบบเงินเชื่อส่งผลให้ผู้ประกอบการประสบปัญหาเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) เป็นกระบวนการที่ทำให้สินค้าไปสู่ตลาด กิจการน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนใหญ่จะขายผ่านคนกลางหรือตัวแทนจัดจำหน่าย ปัจจุบัน ผู้ดำเนินธุรกิจเริ่มให้ความสำคัญในการเพิ่มยอดขาย

ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ผู้ประกอบการทั้งหมดไม่ได้มีการส่งเสริมการตลาด เนื่องจากผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวเป็นน้ำมันดิบ ต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อแปรรูปเป็นสินค้าสู่ผู้บริโภคอีกครั้งหนึ่ง การซื้อขายจะขายส่ง โรงงานโดยตรงหรือผ่านตัวแทนอีกทอดหนึ่ง

4. การจัดการด้านการเงิน

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีการทำบัญชีอย่างง่าย ๆ ข้อมูลไม่สามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนงานในอนาคตได้ กิจการมีการลงทุนในส่วนของทรัพย์สินที่เป็นเครื่องจักรและวัตถุดิบที่ใช้ผลิตน้ำมันมะพร้าว แหล่งเงินทุนได้จากเงินส่วนตัวของเจ้าของ และการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ผลการศึกษาสอดคล้องกับทฤษฎีการเงินขบวนการที่ใช้ควบคุมดูแลใช้ทรัพย์สินต่าง ๆ ของบริษัทให้เกิดประโยชน์สูงสุด และความจำเป็นในการปฏิบัติงานแต่ละอย่างเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายของบริษัทที่กำหนดไว้ (เพชร ชุมทรัพย์, 2544)

แหล่งที่มาของเงินทุน (Sources of Total asset)

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน

สินทรัพย์ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ระยะสั้น ลูกหนี้การค้า ตัวเงินรับ สินค้าคงเหลือ

หนี้สินได้แก่ หนี้สินระยะสั้น หนี้สินระยะยาว ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่างๆ

ส่วนของผู้ถือหุ้น ได้แก่ การลงทุนของผู้ถือหุ้น และกำไรสะสมของผู้ถือหุ้น

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน (Source of The use of asset)

การใช้ไปของเงินทุนในกิจการ ส่วนของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น

การดำเนินงานธุรกิจน้ำมันมะพร้าว ในจังหวัดสมุทรสงคราม แหล่งที่ใช้ไปของเงินจะเป็นการลงทุนในส่วนของทรัพย์สินถาวร คือ ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร ในส่วนของทรัพย์สินหมุนเวียน และสินค้าคงคลัง จะเป็นน้ำมันดิบที่ผลิตแล้ว เก็บอยู่ในแท็งก์ หรือถังน้ำมัน เพื่อรอการจำหน่าย และในส่วนของวัตถุดิบที่ Stock ไว้ เนื่องจากมะพร้าวเป็นสินค้าเกษตร จะมีมากน้อยเป็นไปตามฤดูกาล ผู้ประกอบการต้องมีการวางแผนในการสต็อกวัตถุดิบในส่วนนี้เพื่อให้สามารถทำการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของหนี้สินผู้ประกอบการต้องใช้เงินทุนโดยกู้จากสถาบันการเงินเป็นหลัก เพราะสินค้าที่จำหน่ายต้องให้เครดิตกับผู้ซื้อเป็นช่วงระยะเวลา 7 วัน, 15 วัน หรือ 30 วัน แต่การซื้อวัตถุดิบจากชาวสวนในเขตจังหวัดสมุทรสงครามจะซื้อในรูปแบบเงินสด แต่สำหรับการซื้อวัตถุดิบจากผู้ขายในจังหวัดทางภาคใต้ จะได้เครดิตเป็นระยะเวลา 7 วัน และผู้ประกอบการยังต้องมีเงินทุนสำรองในการหมุนเวียนวัตถุดิบเพื่อทำการผลิตในช่วงที่วัตถุดิบขาดแคลนอีก ดังนั้น หนี้สินหมุนเวียนของผู้ดำเนินการผลิตน้ำมันมะพร้าวจึงมีสัดส่วนที่สูง และส่วนของทุนจะเป็นที่ดินและอาคาร สิ่งปลูกสร้าง จะเป็นหลักทรัพย์ในการใช้ค้ำประกันวงเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินเพื่อมาใช้หมุนเวียนในกิจการ

ผลการดำเนินงานของบริษัท (The Financial Operation) ธุรกิจจะมีผลกำไรในการดำเนินงาน แต่จะลงทุนไปในส่วนของสินทรัพย์เพื่อขยายกิจการเพิ่มขึ้น แต่กิจการจะทำบัญชีนำส่งสรรพากรจังหวัด แสดงยอดขาดทุนเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่มีภาษีเงินได้ ที่ต้องนำส่งสรรพากร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางการศึกษารั้งนี้ ในส่วนของผู้ดำเนินธุรกิจน้ำมันมะพร้าว

1. ผู้ดำเนินธุรกิจควรมีการร่วมมือกันในการจัดการเกี่ยวกับวัตถุดิบ มีการร่วมมือในด้านราคา มีการประกันราคารับซื้อวัตถุดิบที่เป็นเนื้อมะพร้าวตากแห้ง ผิวมะพร้าว และกากมะพร้าว จากชาวสวนในราคาเดียวกับมาตรฐานเดียวกันในการรับซื้อรวมถึงคุณภาพของวัตถุดิบด้วย ซึ่งชาวสวนที่นำมาขายจะจัดทำให้ตามมาตรฐานที่กิจการกำหนด โดยมีความพึงพอใจ ถือเป็น การดำเนินธุรกิจร่วมกันระหว่างชาวสวนและกิจการมี Supply Chan ที่ดีต่อกัน

2. ผู้ดำเนินธุรกิจควรมีการพัฒนาคุณภาพของน้ำมันดิบ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นการลดต้นทุนในด้านแรงงาน และยังสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อผู้บริโภคโดยตรงได้ เช่น การผลิตน้ำมันไบโอดีเซล หรือผลิตภัณฑ์จากน้ำมันมะพร้าวเป็นเครื่องสำอางสินค้า OTOP ซึ่งตอบสนองความต้องการของลูกค้า เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ครบวงจรได้อีกทางหนึ่งด้วย

3. ในด้านการจัดองค์กร ควรจะเปลี่ยนแปลงให้พร้อมต่อการแข่งขัน โดยเป็นองค์กรเล็กและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการผลิต
4. ควรใช้ข้อมูลในอดีตมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคาดการณ์ การรับซื้อวัตถุดิบ รวมไปถึงการเตรียมแรงงานให้เหมาะสม
5. สร้างพันธมิตรทางธุรกิจ โดยอาจมีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องราคา และปริมาณวัตถุดิบในอนาคต ทั้งยังช่วยให้ควบคุมต้นทุนได้ในอนาคต และสามารถวางแผนการเงินและแรงงานในอนาคตได้อีกด้วย
6. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงิน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนเรื่องเงินทุนหมุนเวียนในช่วงที่ต้องการเงินเงินทุนหมุนเวียนสูง เช่นช่วงที่ต้องการซื้อวัตถุดิบ เพื่อลดความเสี่ยงโอกาสในการผลิต พร้อมทั้งวางแผนทางการเงินในระยะยาวเมื่อต้องการขยายกิจการ
7. การจัดหาแหล่งวัตถุดิบจากจังหวัดใกล้เคียง เป็นทางหนึ่งที่จะสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบและยังช่วยให้การผลิตเป็นไปอย่างราบรื่น ต่อเนื่องอย่างคงที่

บรรณานุกรม

- กฤษดา สุอิงคะวาทีน. ผู้จัดการทั่วไป. สัมภาษณ์. 2 มิถุนายน 2547.
- ชัยยศ สันติวงษ์. 2540. การบริหารการผลิต. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เดชา ศรพัฒน์. 2538. พืชพันธุ์พื้นบ้านความสุขชั่วชีวิตที่เราปลูกได้. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์โลกดูดยภาพ.
- วินัย แก้วศิริ. 2546. การดำเนินงานของธุรกิจน้ำตาลสดสเตอริไลส์ในจังหวัดสมุทรสงคราม.
ภาคนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- “น้ำมันพืช“, 2545. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา [WWW thailandpagees . com/thai/
vegetable_oil07_46_th](http://WWW.thailandpagees.com/thai/vegetable_oil07_46_th). (16 กันยายน 2547)
- สุภาพร จำปาศักดิ์. เจ้าของกิจการ. สัมภาษณ์. 14 เมษายน 2547.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม. 2545. ข้อมูลการตลาดจังหวัดสมุทรสงครามประจำปี
2545. สมุทรสงคราม: สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม. 2547. : รายชื่อโรงงานอุตสาหกรรม.
สมุทรสงคราม. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด. (เพิ่มข้อมูลคอมพิวเตอร์).
- ศักดิ์สิทธิ์ ศรีวิชัย. 2544. การปลูกมะพร้าว. นนทบุรี: สำนักพิมพ์เกษตรสาร.
- ศิริ เจริญช่าง. เจ้าของกิจการ. สัมภาษณ์. 2 มิถุนายน 2547.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2545. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร จำกัด.
อรการ กาคำ. 2547. มหัศจรรย์น้ำมันมะพร้าว. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯธุรกิจ.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. 2543. การบริหารการตลาด กลยุทธ์และยุทธวิธี. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Ragd, Louis J. 1968. **Production Analysis and Control**, Information
TextCompany. Pennsylvania

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

หนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าว
ในจังหวัดสมุทรสงคราม

การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สมุทรสาคร รุ่นที่ 2

เรื่อง การดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานธุรกิจการผลิตน้ำมันมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม

คำชี้แจง

การสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท คณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์และเสนอใน
ลักษณะ โดยรวม ไม่ระบุหรือเจาะจงว่าเป็นผู้ประกอบการใด

ผู้ศึกษาขอขอบคุณทุกท่าน

ที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

โครงสร้างคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ประกอบการ

- ชื่อสถานประกอบการ
- ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์
- เพศ
- อายุ
- รายได้
- ระดับการศึกษา
- ประสบการณ์การดำเนินธุรกิจ
  - ผู้ประกอบการธุรกิจ
  - ขนาดของกิจการ
  - บุคลากร

ข้อมูลด้านการจัดการ

- การวางแผน (Planning)
- การจัดองค์กร (Organization)
- การนำ (Leading)
- การควบคุม (Controlling)

ข้อมูลด้านการผลิต

- วัตถุดิบ
- การควบคุมการผลิต
- คุณภาพการผลิต

ข้อมูลด้านการตลาด

- ด้านผลิตภัณฑ์
- ด้านราคา
- ด้านการจัดจำหน่าย
- ด้านการส่งเสริมการตลาด

ข้อมูลด้านการเงิน

- แหล่งที่มาของเงินทุน
- แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุน
- ผลการดำเนินงานของกิจการ

ปัญหาและอุปสรรค

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงรายชื่อโรงงานผลิตน้ำมันมะพร้าวของจังหวัดสมุทรสงคราม

ที่	รายชื่อโรงงาน	สถานที่ตั้ง
1	บริษัทน้ำมันมิตรเจริญ จำกัด	12 หมู่ที่ 5 ตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
2	โรงงานมงคลเจริญทรัพย์	29 หมู่ที่ 2 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
3	โรงงานศิริมงคล	29 หมู่ที่ 2 ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
4	โรงงานธนกรการเกษตร	73 หมู่ที่ 9 ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม , 2547

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวประภาพร ชันติสมบูรณ์	
วัน เดือน ปีเกิด	4 ธันวาคม 2499	
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดระฆัง ปีการศึกษา 2517 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์บัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีการศึกษา 2521	
ประวัติการทำงาน	ปี พ.ศ 2521	พนักงานธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)
	ปี พ.ศ 2539	ผู้จัดการสาขาอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved